

2009 spalio 15

Nr. 19 / 331

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

ISSN 1392-6098

Bažnyčios žinios

Popiežius

Benediktas XVI KREIPIMASIS Į PILIETINĖS BEI POLITINĖS VALDŽIOS ATSTOVUS IR DIPLOMATINIO KORPUSO NARIUS PRAHOJE	2
KREIPIMASIS Į AKADEMINĖS BENDRUOMENĖS NARIUS PRAHOJE	3
PAMOKSLAS PER ŠV. MIŠIAS STARA BOLESLAVE	4
KREIPIMASIS Į JAUNIMĄ STARA BOLESLAVE	5

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI KATECHEZĖ APIE SIMEONĄ NAUJĄJĮ TEOLOGĄ	6
--	---

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	8
Pranciškonų ordino 800 metų įsteigimo jubiliejus	9
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas	12
Konferencija „Tegul visi bus viena“ Kaune	13
Jubiliejiniai renginiai	15
Vyskupo Juozo Žemaičio MIC kunigystės 60-osios metinės	17

Homilijos

„NORMALUS“ ŠVENTUMAS Visi Šventieji	20
NAŠLĖS PAMOKA 32 eilinis sekmadienis (B)	21

Bažnyčia pasaulyje

Benediktas XVI Čekijoje	22
Prasidėjo Afrikai skirta Vyskupų sinodo asamblėja	23

Benediktas XVI

Kreipimasis į pilietinės bei politinės valdžios atstovus ir diplomatinio korpuso narius Prahoje

2009 m. rugsėjo 26 d.

Sutrumpintas

<...> Mano pastoracinis apsilankymas Čekijos Respublikoje sutampa su totalitarinio režimo žlugimo Vidurio ir Rytų Europoje bei „šilkinės revoliucijos“, grąžinusios šiai nacijai demokratiją, 20-osiomis metinėmis. Kilusi euforija pasireiškė laisvės pavidalu. Praėjus dviem dešimtmečiams po sudėtingų politinių permainių, nusiřitusių per šį žemyną, veikimo bei atkūrimo procesas tebevyksta dabar platesniame Europos vienijimosi ir vis globalesnio pasaulio kontekste. Piliečių siekiai ir vyriausybėms adresuojami lūkesčiai privertė ieškoti naujų pilietinio gyvenimo ir solidarumo tarp valstybių ir tautų modelių, be kurių nuo seno troškama teisingumo, taikos ir gerovės ateitis liktų nepasiekiamą. Tokie troškimai tebesiplėtoja. Šiandien, pirmiausia jaunuoliams, vėl kyla klausimas, kokia įgytosios laisvės prigimtis. Kam reikia laisvės? Kokie jos tikrieji požymiai?

Kiekvienai kartai tenka užduotis iš naujo leisti į ne lengvą tinkamo žmonių reikalų tvarkymo būdo paiešką, stengiantis suprasti, kaip deramai naudotis laisve (plg. *Spe salvi*, 25). Pareiga stiprinti „laisvės struktūras“ gyvybiškai svarbi, tačiau to nepakanka: žmogaus siekiai pranoksta jį patį, viską, ką gali pasiūlyti politinė ar ekonominė valdžia, krypdami į spindinčią viltį (plg. ten pat, 35), kurios ištakos yra už mūsų, tačiau mums sutinkamos kaip tiesa, grožis ir gėris. Laisvė ieško tikslo: ji reikalauja įsitikinimo. Tikroji laisvė suponuoja tiesos – tikrojo gėrio – ieškojimą ir todėl tikrove tampa tik žinant ir darant tai, kas teisinga. Tiesa, kitais žodžiais, yra saistanti laisvės gairė, o gėris – laisvės tobulumas. Aristotelis apibrėžia gėrį kaip „tai, į ką linksta visi daiktai“, ir toliau sako, jog „vertinga siekti gėrio vienam žmogui, bet dar gražiau ir dieviškiau siekti to tautai ar miestui-valstybei“ (Nikomacho etika, 1; plg. *Caritas in veritate*, 2). Kilni atsakomybė žadinti imlumą tiesai ir gėriui iš tiesų tenka visiems vadovams – religiniams, politiniams ir kultūriniais, kiekvienam savaip. Išvien turime grumtis dėl laisvės ir ieškoti tiesos, nes viena ir kita arba eina ranka rankon, arba kartu apgailėtina pražūva (plg. *Fides et ratio*, 90).

Krikščionims tiesos vardas – Dievas. O gėrio veidas – Jėzus Kristus. Krikščionių tikėjimas nuo šventųjų Kirilo ir

Metodijaus bei ankstyvųjų misionierių laikų esmingai prisidėjo prie šios šalies dvasinio ir kultūrinio paveldo. Toks jo vaidmuo turėtų būti dabar ir ateityje. Turtingas dvasinių ir kultūrinių vertybių, vienoms reiškiantis kitomis, paveldas ne tik suformavo tautos tapatybę, bet ir dovanojo jai viziją, būtiną jungiamajam vaidmeniui Europos širdyje atlikti. Ši teritorija amžiais buvo įvairių tautų, tradicijų ir kultūrų susitikimo vieta. Visi žinome, jog jos istorijoje būta skausmingų skyrių, o ir dabar ją tebevagoja tarpusavio nesupratimo, karo ir persekiojimo pagimdytų tragiškų įvykių randai. Tačiau tiesa ir tai, kad jos krikščioniškosios šaknys maitino įsidėmėtiną atleidimo, susitaikymo ir bendradarbiavimo dvasią, leidusią šių kraštų žmonėms surasti laisvę ir įžengti į naujos pradžios, naujos sintezės, naujos vilties epochą. Argi ne kaip tik tokios dvasios reikia šiuolaikinei Europai?

Europa yra daugiau negu žemynas. Tai namai! Savo giliausią prasmę laisvė atranda dvasinėje tėvynėje. Su visa pagarba politinės srities ir religijos perskyrai, iš tikrųjų išsaugančiai piliečių laisvę reikšti religinius įsitikinimus ir atitinkamai gyventi, noriu pabrėžti nepainiomą krikščionybės vaidmenį ugdant kiekvienos kartos sąžinę ir skatinant pamatinį etinį sutarimą, tarnaujantį kiekvienam asmeniui, kuris vadina šį žemyną „namais“. Vadovaudamasis tokia dvasia, branginu balsą visų, kurie šiandien šioje šalyje ir visame žemyne stengiasi savo tikėjimą pagarbiai ir kartu ryžtingai taikyti viešumoje, tikėdamiesi, kad visuomenines normas ir politinius sprendimus ženklins troškimas gyventi tiesa, išlaisvinančia kiekvieną vyrą ir moterį (plg. *Caritas in veritate*, 9).

Ištikimybė tautoms, kurioms tarnaujate ir atstovaujate, reikalauja ištikimybės tiesai, kuri vienintelė laiduoja laisvę ir visapusišką žmogaus vystymąsi (plg. ten pat, 9). Draša sakyti tiesą naudinga visiems visuomenės nariams, nes atskleidžiamas žmogaus vystymosi kelias, nurodomi jo etiniai ir moraliniai pamatai, laiduojama, kad viešoji politika remsis žmogaus išminties lobiu. Jautrumo visuotinei tiesai niekada neturi nustelbti daliniai, kad ir kokie svarbūs, interesai, nes tai vėlgi skatintų socialinę fragmentaciją ar diskriminaciją – dalykus, kuriuos tos interesų ar lobistų grupės sakosi norinčios įveikti. Užuoat kėlęs grėsmę skirtingumo tolerancijai ar kultūriniam pliuralizmui, tiesos ieškojimas daro sutarimą galima, išsaugo viešųjų debatų logiškumą, sąžiningumą, skaidrumą ir laiduoja vienybę, kurios tiesiog neįmanoma pasiekti miglotais integracijos įsivaizdavimais. Turėdamas prieš akis Bažnyčios materialinės, intelektualinės ir dvasinės gailingosios meilės tradiciją, esu tikras, kad katalikų bendruomenės nariai – kartu su kitų Bažnyčių, bažnytinių bendruomenių ir religijų nariais – toliau sieks vystymosi tikslų, turinčių didesnę

žmogišką ir sužmoginančiąją vertę tiek šioje nacijoje, tiek už jos ribų (plg. ten pat, 9).

Brangūs bičiuliai, Jūsų buvimas šioje puikioje sostinėje, dažnai pavadiname Europos širdimi, verčia mus paklausti, kas yra „širdis“. Į tai nelengva atsakyti, tačiau užuominą teikia ši miestą puošiantys architektūriniai brangakmeniai. Pritrenkiantis jo bažnyčių, pilies, aikščių ir tiltų grožis negali netraukti dvasios prie Dievo. Jų grožis išreiškia tikėjimą; tai Dievo epifanijos, pagrįstai skatinančios mus apmąstyti įstabius stebuklus, kurių galime pasiekti mes, kūriniai, leisdami reikštis mūsų giliausios būties estetiškiems ir mąstymo aspektams. Kaip būtų tragiška, jei kas nors mėgautųsi tokiais grožio pavyzdžiais, tačiau ignoruotų transcendentinį slėpinį, į kurį jie kreipia. Kūrybiškas klasiškinės tradicijos ir Evangelijos susidūrimas pagimdė žmogaus ir visuomenės supratimą, dėmesingą Dievo buvimui tarp mūsų. Formuodamas šio žemyno kultūrinį paveldą, toks supratimas akcentavo, kad protas neapsiriboja tuo, ką mato akis, bet kreipia žvilgsnį į tai, kas toliau jos, į tai, ko giliai trokšta, galėtume pasakyti, į kūrinių Dvasią.

Šiandienėje kryžkelėje, kurioje atsidūrė civilizacija, taip dažnai paženklinta gėrio, tiesos ir grožio vienybės skaldymo, kuris kelia nerimą, ir iš to kylančio sunkumo pritarti bendrosioms vertybėms, visos pastangos siekti žmogaus pažangos turi semtis įkvėpimo iš to gyvojo paveldo. Europa, likdama ištikima savo šaknims, turi ypatingą pašaukimą palaikyti tokią transcendentinę viziją iniciatyvomis, tarnaujančiomis individų, bendruomenių ir šalių bendrajam gėriui. Ypač svarbu neatidėliotinai padrašinti jaunus europiečius ugdymu, gerbiančiu ir gaivinančiu Dievo dovanotą jų gebėjimą peržengti ribas, kurios juos, regis, kartais laiko įkalintus. Sporto srityje, meninėje kūryboje ir siekdami žinių jauni žmonės mielai naudojami proga siekti iškilų rezultatų. Argi ne tiesa, kad jie, supažindinti su aukštais idealais, lygiai taip pat siektų moralinių vertybių ir užuojautos bei gerumo kupino gyvenimo? Nuoširdžiai palaikau tėvus ir bendruomenių vadovus, puoselėjančius viltį, kad valdžia skatins vertybes, apimančias intelektualinius, žmogiškuosius ir dvasinius matmenis, būdingus jaunuolių siekius atitinkančiam sveikam ugdymui.

Veritas vincit. Toks šūkis užrašytas ant Čekijos Respublikos prezidento vėliavos: tiesa galiausiai nugalės, ne jėga, bet įtikinėjimu, didvyrišku tvirtų principų vyrų bei moterų liudijimu, nuoširdžiu dialogu, neapsiribojančiu savanaudiškais interesais, bet žvelgiančiu į bendrąjį gerį. Tiesos, grožio ir gėrio troškulys, Kūrėjo įskiepytas visiems vyrams ir moterims, turi suvie-

nyti žmonės teisingumo, laisvės ir taikos paieškai. Istorija gausiai parodė, kad tiesą galima išduoti ir ja manipuliuoti tarnaujant klaidingoms ideologijoms, priespaudai ir neteisingumui. Bet ar žmonijos šeimai iškilę iššūkiai neverčia žvelgti toliau šių pavojų? Juk pagaliau kas gali būti dar nežmoniškiau ir destruktiviau už cinizmą, neigiantį tiesos ieškojimo didybę, ir už reliatyvizmą, ardantį kaip tik tas vertybes, kurios įkvėpia statydinti vieningą ir brolišką pasaulį? Turime susigražinti pasitikėjimą žmogaus dvasios kilnumu ir platumu, jos gebėjimu suvokti tiesą, ir tokiu pasitikėjimu vadovautis kantriai darbuodamiesi politikos ir diplomatijos srityse. <...>

Kreipimasis į akademinės bendruomenės narius Prahoje

2009 m. rugsėjo 27 d.

Sutrumpintas

<...> Kreipiuosi į jus kaip profesorius, rūpinęsis teise į akademinę laisvę ir buvęs atsakingas už autentišką naudojimąsi protu, ir dabar kaip popiežius ir kaip ganytojas, kuris yra pripažįstamas žmonijos etinių apmąstymų balsu. Nors kai kas teigia, kad religijos, tikėjimo ir etikos klausimai neturi vietos visuotinio proto srityje, toks požiūris jokių būdu nėra aksioma. Laisvė, pagrindžianti protinę veiklą universitete ar Bažnyčioje, turi tikslą: ji ieško tiesos, o tai yra ir krikščionybės principas, pagimdęs universitetą. Iš tiesų žmogui būdingas žinių troškimas akina kiekvieną kartą plėsti proto sąvoką ir gerti iš tikėjimo šaltinių. Būtent turtingą klasiškinės išminties paveldą, asimiliuotą ir palenktą Evangelijos tarnybai, į šiuos kraštus atnešė pirmieji misionieriai, padarydami tai iki šių dienų tveriančiu dvasinės ir kultūrinės vienybės pagrindu. Tokia pati dvasia paskatino mano pirmtaką popiežių Klemenšą VI 1937 m. įsteigti garsųjį Karolio universitetą, ir toliau svarbiu indėliu prisidedantį prie Europos akademinės, religinės ir kultūrinės plėtos.

Universiteto, kaip ir kiekvienos švietimo institucijos, autonomija prasminga tik tada, kai paisoma tiesos autoriteto. Ta autonomija gali būti įvairiopa sugriauta. Didžioji, transcendencijai atvira švietimo tradicija, kuria remiasi Europos universitetai, šioje šalyje ir kitur buvo sistemingai griaunama siauros materializmo ideologijos, religijos persekiojimo ir žmogaus dvasios priespaudos. 1989 m. pasaulis išvydo dramatišką nenusisekusių

totalitarinių ideologijų žlugimą ir žmogaus dvasios triumfą. Laisvės ir tiesos troškimas yra neatsiejama mūsų bendrosios žmogystės dalis. Šio troškimo niekada nevalia panaikinti, o istorija parodė, jog jo neigimas kelia pavojų žmonijai. Būtent į tokį troškimą tiek drausmingo apmąstymo, tiek sveikos praktikos lygmeniu stengiasi atsiliiepti religinis tikėjimas, įvairūs menai, filosofija, teologija ir kitos mokslo disciplinos, kiekviena sritis vado vaudamasi savo metodu.

Gerbiami rektoriai ir profesoriai, greta jūsų tyrinėjimų egzistuoja dar vienas esminis universiteto misijos, į kurią esate įsitraukę, aspektas, būtent pareiga apšviesti šiandienų jaunų vyrų bei moterų protus ir širdis. Ši svarbi pareiga, žinoma, ne nauja. Nuo Platono laikų švietimas nebuvo vien žinių ar įgūdžių kaupimas, bet *paidea*, mokymas turtingos intelektualinės tradicijos, orientuotos į dorą gyvenimą. Didieji universitetai, viduramžiais dygstantys visoje Europoje, tvirtai siekė visų žinių idealo, tačiau darė tai tarnaudami autentiškam *humanitas*, trokšdami individo tvarkingos visuomenės vienvėje tobulumo. Panašiai ir šiandien: vos pažadinamas jaunų žmonių tiesos pilnatvės ir vienovės suvokimas, jie džiūgauja atradę, jog tai, ką jie gali žinoti, žada didelį nuotykį – kokiems jiems būti ir ką jie turėtų daryti.

Būtina susigrąžinti integruotojo ugdymo sampratą, grįstą tiesa, besiremiančia žinių vienove. Ji būtų atsvara tokiam šiuolaikinėje visuomenėje akivaizdžiam polinkiumi į žinojimo fragmentaciją. Masiškai daugėjant informacijos ir plėtojantis technologijai, kyla pagunda atsieti protą nuo tiesos paieškos. Tačiau atskirtas nuo pamatinės žmogaus orientacijos į tiesą, protas praranda kryptį. Tada jis vysta arba dangstydamasis kuklumu – tenkindamasis daliniais ar laikiniais dalykais, arba prisidengdamas tikrumu – manydamas turįs pasiduoti reikalavimams tų, kurie praktiškai viską laiko esant vienodos vertės. Iš to kylantis reliatyvizmas teikia gerą priedangą, už kurios gali tykoti nauji pavojai akademinų institucijų autonomijai. Nors politinio totalitarizmo kišimosi pavojus ir praėjo, pasaulyje naudojimas protu ir akademiniai tyrinėjimai neretai – subtiliai ir ne taip – priversti nusileisti ideologinių interesų grupių spaudimui ir trumpalaikių utilitarinių ar pragmatinių tikslų vilionei. Kas nutiks, kai mūsų kultūra remsis vien madingais argumentais, menkai susijusiais su autentiška istorine intelektualine tradicija, ar reksmingiausiai siūlomais ir gausiausiai finansuojamais požiūriais? Kas nutiks, jei, trokšdama išlaikyti radikalų sekuliarizmą, ji nukirs savo gyvybę teikiančias šaknis? Mūsų visuomenės taps ne protingesnės ar tolerantiškesnės ar labiau prisitaikančios, bet trapesnės ir mažiau gebančios priimti kitą, joms bus vis sunkiau pažinti, kas teisinga, kilnu ir gera.

Brangūs bičiuliai, norėčiau padrašinti jus atsiliiepti į jaunų žmonių idealizmą ir dosnumą ne tik studijų programomis, padedančiomis jiems siekti sėkmės, bet ir bendrų idealų bei abipusės pagalbos, imantis didžiosios mokymosi užduoties, patyrimu. Gebėjimas analizuoti ir hipotezėms kelti būtini įgūdžiai kartu su protingu įžvalgos menu gali būti veiksmingas priešnuodis gerovės visuomenėse kartais pasitaikančioms užsisklendimo, nedalyvavimo ir net susvetimėjimo nuostatoms, kurioms ypač imlus jaunimas. Turėdamas prieš akis šią iškilą humanistinę universiteto misijos viziją, norėčiau užsiminti apie spragos tarp mokslo ir religijos šalinimą, kuris taip rūpėjo mano pirmtakui popiežiui Jonui Pauliui II. Jis, kaip žinote, akino visapusiškiau suvokti tikėjimo ir proto santykį kaip dvejus sparnus, keliančius žmogaus dvasią į tiesos kontempliavimą (plg. *Fides et ratio*, Įvadas). Vienas remia kitą ir kiekvienas turi savo veiklos sritį (plg. ten pat, 17), tačiau vis dar esama norinčiųjų juos vieną nuo kito atskirti. Tokie to, kas dieviška, pozityvistinio atskyrimo nuo proto visuotinumą šalininkai ne tik neigia vieną iš tikinčiųjų giliausių įsitikinimų, bet ir žlugdo patį kultūrų dialogą, kurį patys siūlo. Tam, kas dieviška, kurčio proto samprata, nutremianti religijas į subkultūrų plotmę, nepajėgi pradėti pasauliui taip reikalingo kultūrų dialogo. Galiausiai „ištikimybė žmogui reikalauja ištikimybės tiesai, kuri vienintelė laiduoja laisvę“ (*Caritas in veritate*, 9). Kaip tik pasitikėjimas žmogaus gebėjimu ieškoti tiesos, surasti tiesą ir gyventi ja padėjo didžiųjų Europos universitetų pamatus. Neabejotinai privalu šiandien tai pabrėžti siekiant įkvėpti drąsos intelektualinėms pajėgoms, kurių reikia autentiškos žmogaus gerovės ateičiai, žmogaus tikrai vertai ateičiai statydinti. <...>

Pamokslas per šv. Mišias Stara Boleslave

2009 m. rugsėjo 28 d.

Sutrumpintas

<...> Šiandien mus apie altorių subūrė palaimintas šventojo kankinio Vaclovo, kurio relikvijas prieš šv. Mišias galėjau pagerbti jam dedikuotoje bazilikoje, atminimas. Jis praliejo savo kraują jūsų žemėje, jo erelis, kurį pasirinkote kaip šiandienio apsilankymo simbolį <...>, yra istorinis taurios čekų tautos herbo ženklas. Šis didysis šventasis, kurį mėgstate vadinti „amžinuoju“ čekų kunigaikščiu, kviečia mus nuolatos ištikimai sekti Kristumi, kviečia būti šventus. Jis pats yra šventumo pavyzdys visiems, ypač tiems, kurie valdo žmonių ir

tautų likimus. Tačiau kyla klausimas: ar mūsų dienomis šventumas dar aktualus? Ar tai veikiau nėra nepatraukli ir nesvarbi tema? Argi šiandien labiau neieškoma sėkmės ir prestižo žmonių akyse? Tačiau ar tvari žemiška sėkmė ir ko ji verta?

Praėjusiame šimtmetyje – jūsų šalis pati išgyveno tuos įvykius – žlugo ne vienas galingasis, pakilęs iki, regis, nepasiekiamų aukštumų. Kas neigė ir toliau neigia Dievą ir todėl negerbia žmonių, atrodo gyveną gerai ir pasiekias materialinės gerovės. Tačiau vos prakrapščius paviršių, paaiškėja, kad šį žmogų užvaldęs liūdesys ir nepasitenkinimas. Tik tas, kuris širdyje išsaugoja „Dievo baimę“, taip pat pasitiki ir žmonėmis ir savo gyvenimą paskiria teisingo ir broliško gyvenimo statydimui. Mums šiandien reikia žmonių, kurie būtų „tikintys“ ir „įtikimi“, pasirengę kiekvienoje visuomenės srityje skleisti krikščioniškuosius principus ir idealus, kuriais patys grindžia savo elgesį. Būtent šventumas, visuotinis visų pakrikštytųjų pašaukimas, skatina mus ištikimai ir drąsiai vykdyti savo pareigas, rūpinantis ne savo naudą, bet visuotine gerove ir visur ieškoti Dievo valios.

Evangelijoje girdėjome labai aiškius žodžius: „Kokia gi žmogui nauda, – sako Jėzus, – jeigu jis laimėtų visą pasaulį, o pakenktų savo gyvybei?“ (Mt 16, 26). Jis mus skatina pamąstyti, kad tikroji žmogaus gyvenimo vertė matuojama ne tik žemiškosiomis gėrybėmis ir laikiniais interesais. Mat gilaus prasmės ir laimės troškulio, glūdinčio kiekvieno žmogaus širdyje, materialūs daiktai nenumalšina. Todėl Jėzus nesvyruodamas parodo mokiniams „siaurą“ šventumo kelią: „Kas pražudo gyvybę dėl manęs, tas ją atras“ (25 eil.). O šiandien rytą jis mums vėl ryžtingai sako: „Kas nori išgelbėti gyvybę, tas ją praras“ (24 eil.). Tai, žinoma, griežti žodžiai, sunkiai priimami ir įgyvendinami, tačiau šventieji liudija, jog tai visiems žmonėms įmanoma, jei pasitikime Kristumi ir jam save patikime. Šventųjų pavyzdys padrąsina kiekvieną save vadinantį krikščionimi būti įtikimą, t. y. gyventi pagal išpažįstamus principus ir tikėjimą. Nepakanka vaizduoti, jog esi geras ir garbingas žmogus, privalai tikrai toks būti. Geras ir garbingas yra tas, kuris savojo „aš“ nedangsto Dievo šviesa, nelenda į pirmą planą, bet leidžia sušvisti pačiam Dievui.

Štai to mus moko šventojo Vaclovo, išdrįsusio „labiau už žemišką valdžią branginti dangaus karalystę“ (Die nos malda), gyvenimas. Jis niekada nenugręžė žvilgsnio nuo Kristaus, kentėjusio už mus ir parodžiusio pavyzdį, kad galėtume sekti jo pėdomis, kaip prieš tai girdėjome sakant šventąjį Petrą antrajame skaitinyje. Būdamas klusnus Viešpaties mokinys, jaunasis valdovas Vaclovas ištikimai laikėsi Evangelijos mokymų, kuriuos jam perteikė jo šventoji senelė, kankinė

Liudmila. Jis vadovavosi tuo, ko buvo išmokytas, ir dar prieš imdamasis pastangų taikiai sugyventi savo tėvynėje ir su kaimyniniais kraštais skleidė tautoje krikščioniškąjį tikėjimą, pakviesdamas į šalį kunigus ir statydamas bažnyčias. Pirmajame senųjų slavų pasakojime apie jo gyvenimą parašyta: „Jis buvo Dievo tarnų tarnas ir išpuošė daug bažnyčių. <...> Padėdavo visiems vargšams, aprengdavo nuogus, maitindavo alkstančius, priimdavo benamius, kaip parašyta Evangelijoje. Nepakėsdavo našlėms daromos neteisybės ir mylėjo visus žmones, turtingus ir vargšus.“ Jis išmoko iš Viešpaties būti „geras ir gailestingas“ (atsakomoji psalmė), kupinas Evangelijos dvasios, atleido net savo broliui, pasikėsinusiam į jo gyvybę. Todėl pagrįstai vadinatė jį savo šalies „paveldu“ ir jūsų gerai žinoma giesmė prašote jo, kad neleistų pražūti jūsų tautai.

Vaclovas mirė kankinio mirtimi dėl Kristaus. Įdomu pastebėti, kad jo brolio Boleslovo, kuris nužudydamas Vaclovą paveržė jo sostą, karūnoje, uždedamoje ant jo įpėdinių galvos, būdavo ne jo, bet Vaclovo vardas, liudijantis, kad „vargšus teisingai teisiančio karaliaus sostas įsitvirtina amžinai“ (plg. šiandienį Valandų liturgijos skaitinį). Tai laikoma įstabiu Dievo, niekada neapleidžiančio ištikimųjų, įsikišimu: nugalėtas nekaltasis, panašiai kaip Kristus ant kryžiaus, nugalėjo žiaurųjį nugalėtoją (plg. legendą apie Vaclovą), o kankinio kraujas pagimdė ne nepykantą ir kerštą, bet atleidimą ir taiką. <...>

Kreipimasis į jaunimą Stara Boleslave

2009 m. rugsėjo 28 d.

Sutrumpintas

<...> Mieli bičiuliai, nesunku įsitikinti, jog kiekvienas jaunuolis trokšta laimės ir kartu jaučia tam tikrą vidinį nerimą. Tą troškimą šiandien vartojimo visuomenė dažnai netikusiai bei skatindama susvetimėjimą išnaudoja. Tuo tarpu laimės ilgesys, reikalaujantis deramo ir visa apimančio atsako, traktuotinas rimtai. Jūsų amžiuje primami pirmieji svarbūs sprendimai, galintys pakreipti gyvenimą gėrio ar blogio kryptimi. Deja, nemažai jūsų bendraamžių leidžiasi suviliojami dirbtinių netikros laimės mirazų ir atsiduria liūdnoje vienatvėje. Tačiau yra daug jaunuolių, kurie <...> mokymą nori įgyvendinti, kad pilnatviškai įprasmintų savo gyvenimą. Kviečiu jus visus žvilgtelėti į šv. Augustino, sakiusio, jog kiekvieno žmogaus širdis nerami, kol atranda, ko tikrai ieškojo, patirtį. Jis atrado, kad vien Jėzus Kristus yra atsakas,

► Popiežiaus katechezės

numaldantis jo ir kiekvieno žmogaus ilgesį, laimingo, prasmės ir vertybių kupino gyvenimo troškimą (plg. *Išpažinimai* I, 1, 1).

Kaip pas Augustiną, taip ir pas kiekvieną iš jūsų Viešpats ateina. Jis beldžiasi į jūsų laisvės duris ir prašosi priimamas kaip draugas. Norėtų padaryti jus laimingus, pripildyti žmogiškumo ir kilnumo. Štai kas yra krikščioniškasis tikėjimas – susitikti su Kristumi, gyvu asmeniu, suteikiančiu gyvenimui naują horizontą ir esminę kryptį. O kai jaunuolio širdis atsiveria Jo dieviškiesiems planams, jam ne per sunku klausyti Jo balso. Viešpats kiekvieną pašaukia vardu ir kiekvienam norėtų patikėti ypatingą misiją Bažnyčioje ir visuomenėje. Mieli jaunuoliai, suvokite, kad krikštu tapote Dievo vaikai ir jo Kūno, Bažnyčios, nariai. Jėzus nuolatos kartoja kvietimą būti jo mokiniais bei liudytojais. Daugelį iš jūsų jis pašaukia į santuoką, ir rengimasis šiam sakramentui iš tiesų yra pašaukimo kelias. Tad rimtai pagalvokite apie dieviškąjį kvietimą sukurti krikščioniškąją šeimą, juk jūsų jaunystė yra metas, kai

atsakingai dedami pagrindai ateičiai. Visuomenei reikia krikščioniškų šeimų, šventų šeimų!

O kai Viešpats jus pašaukia sekti juo kunigiškąja tarnyba ar pašvęstuoju gyvenimu, nedvejodami atsiliepkite į jo kvietimą. Ypač šiais Kunigų metais raginu jus, mieli jaunuoliai: būkite dėmesingi ir pasirengę Jėzaus kvietimui dovanoti savo gyvenimą tarnaudami Dievui ir jo tautai. Ir šioje šalyje Bažnyčiai reikia daug ir šventų kunigų ir žmonių, paskiriančių save Kristaus, pasaulio vilties, tarnybai.

Viltis! Šis žodis, prie kurio nuolatos grįžtu, tikrai tinka jaunimui. Jūs, mieli jaunuoliai, esate Bažnyčios viltis! Ji tikisi, kad tapsite vilties šaukliais, kaip praėjusiais metais per Pasaulio jaunimo dienas Australijoje, šiame didingame jaunimo tikėjimo liudijime, kurį asmeniškai išgyvenau ir kuriame dalyvavo kai kurie iš jūsų. Dar gausiau atvykite 2011 m. rugpjūčio mėnesį į Madridą. Jau dabar kviečiu jus į šį didį jaunimo susitikimą su Kristumi Bažnyčioje. <...>

Benediktas XVI

Katechezė apie Simeoną Naujajį Teologą

2009 m. rugsėjo 16 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien dėmesį skirsime Rytų Bažnyčios vienuoliui Simeonui Naujajam Teologui, kurio raštai padarė didelę įtaką Rytų teologijai ir dvasingumui, pirmiausia mistinio susivienijimo su Dievu patyrimo klausimu. Simeonas Naujasis Teologas gimė 949 m. Paflagonijos (Mažoji Azija) Galatėjoje. Kilęs iš kilmingos šeimos, jau jaunystėje nuvyko į Konstantinopolį pradėti studijų bei stoti tarnauti imperatoriui. Tačiau jį menkai traukė perspektyvi civilinė karjera, todėl, genamas patirtų vidinių apšvietimų, ėmė dairytis žmogaus, kuris abejonių bei neryžtingumo kupinu metu galėtų nurodyti gaires ir padėti žengti vienijimosi su Dievu keliu. Tokiu dvasiniu vadovu tapo Simeonas Maldingasis (*Eulabes*), paprastas Konstantinopolio studitų vienuolyno vienuolis, davęs paskaityti traktatą „Dvasinis vienuolio Morkaus įstatymas“. Šiame tekste Simeonas Naujasis Teologas atrado mokymą, padariusį jam didelį išpūdį: „Jei trokšti dvasiškai išgyti, paisyk sąžinės. Daryk viską, ką ji tau sako, ir atrasi, kas bus tau naudinga.“

Nuo šios akimirkos jis, kaip pats sako, niekada neidavo miegoti nepaklauses, ar sąžinė jam dėl ko nors nepriekaištauja.

Simeonas įstojo į studitų vienuolyną, tačiau ten jo mistiniai potyriai ir nepaprasta pagarba savo dvasiniam tėvui jam kėlė sunkumų. Jis persikėlė į nedidelį Šventojo Mamaso vienuolyną, irgi Konstantinopolyje, ir po trejų metų tapo jo galva (*hegoumenos*). Ten Simeonas intensyviai ieškojo dvasinio susivienijimo su Kristumi ir tokiomis pastangomis užsitarnavo didelį autoritetą. Įdomu, jog jis buvo pramintas „Naujuoju Teologu“, nors Tradicija titulą „teologas“ buvo rezervavusi dviem asmenybėms – evangelistui Jonui ir Grigaliui Nazianziečiui. Simeonas Naujasis Teologas patyrė nesupratingumo ir tremties dalį, tačiau Konstantinopolio patriarcho Serijo II buvo reabilituotas.

Paskutinius gyvenimo metus jis praleido šventosios Marinos vienuolyne, kur sukūrė didžiumą savo kūrinių, vis labiau garsėdamas savo mokymais bei stebuklais. Jis mirė 1022 m. kovo 12 d.

Žinomiausias iš jo mokinių Niketa Stetatos, surinkęs ir perrašęs Simeono raštus, parengė pomirtinį rinkinį ir parašė biografiją. Simeono kūryba apima devynis tomus: *Teologinius*, *gnostinius* ir *praktinius skyrius*, tris vienuoliams skirtų *Katechezijų* tomus, du *Teologinių* bei

etinių traktatų tomas ir *Himnų* tomą. Nevalia užmiršti ir jo gausių laiškų. Visi šie kūriniai iki mūsų dienų užima svarbią vietą vienuoliškoje Rytų Bažnyčios tradicijoje.

Simeonas savo apmąstymus telkia į Šventosios Dvasios buvimą pakrikštytuosiuose ir į būtinybę šią dvasinę tikrovę suvokti. Jis pabrėžia, kad krikščioniškasis gyvenimas yra artima ir asmeniška bendrystė su Dievu; dieviškoji malonė apšviečia tikinčiojo širdį ir veda prie Viešpaties mistiškojo regėjimo. Laikydamasis tokios krypties, Simeonas Naujasis Teologas tvirtina, jog tikrasis pažinimas kylas ne iš knygų, bet iš dvasinio patyrimo, iš dvasinio gyvenimo. Dievas pažįstamas einant vidinio išskaistinio keliu, kuris tikėjimo ir meilės galia prasideda su širdies atsivertimu, veda per gilią atgailą ir nuoširdų sielvartavimą dėl padarytų nuodėmių, siekiant susivienyti su Kristumi, džiaugsmo ir taikos šaltiniu, ir būti pripildytam jo buvimo šviesos. Simeonui toks dieviškosios malonės patyrimas yra ne ypatinga dovana, rezervuota vien mistikams, bet krikšto vaisius kiekvieno rimtas pastangas dedančio tikinčiojo gyvenime.

Tas momentas, brangūs broliai ir seserys, rimtai apmąstyti! Šis šventas Rytų Bažnyčios vienuolis atkreipia mūsų visų dėmesį į dvasinį gyvenimą, slėpiną Dievo buvimą mumyse, sąžinės nuoširdumą ir širdies nuskaistinimą, atsivertimą, kad Šventoji Dvasia tikrai būtų mumyse ir mus vestų. Rūpinantis savo fiziniu, žmogiškuoju ir intelektiniu brendimu, dar svarbiau neapleisti vidinio augimo, kurio esmę sudaro Dievo pažinimas, išmokstamas ne iš knygų, bet viduje ir per bendrystę su Dievu, siekiant patirti jo pagalbą kiekvieną akimirką ir visomis aplinkybėmis. Iš esmės šitai ir yra tai, ką Simeonas aprašo pasakodamas apie savo mistinį patyrimą. Dar jaunystėje, prieš vienuolyną, vieną naktį ilgai melddamasis namie ir prašydamas Dievo pagalbos kovoje su pagundomis, jis pamatė, kaip kambarys prisipildė šviesos. Įstojus į vienuolyną, jam buvo pasiūlytos dvasinės knygos, iš kurių turėjo lavintis, tačiau skaitymas neatnešė ramybės, kokios ieškojo. Pasak jo paties žodžių, jis jautėsi kaip vargšas paukštelis be sparnų. Nemaištaudamas nuolankiai priėmė tokią padėtį, ir nuo tada vėl prasidėjo šviesos regėjimai. Norėdamas įsitikinti jų tikrumu, Simeonas tiesiai paklausė Kristaus: „Viešpatie, ar tu čia iš tikrųjų?“ Jis išgirdo širdyje nuaidėjusį teigiamą atsakymą ir jį apėmė didžiausia paguoda. „Tai buvo, – rašys jis vėliau, – pirmas kartas, kai Tu mane, sūnų palaidūną, palaikei vertu išgirsti Tavo balsą.“ Vis dėlto net ir tas apreiškimas neatnešė visiškos ramybės. Simeonas vis savęs klausinėjo, ar toks potyris nelaikytinas iliuzija. Galiausiai vieną dieną nutiko tai,

kas turėjo esminės reikšmės jo mistiniam patyrimui. Jis ėmė jaustis kaip „vargdienis“, „mylintis broliu“ (*ptochos philadelphos*). Aplink save matė daugybę jam bloga linkinčių priešų, tačiau juto didelę meilę jiems. Kaip tai paaiškinti? Akivaizdu, tokia meilė negalėjo rasti iš jo, bet turėjo išsiveržti iš kitokio šaltinio. Simeonas suvokė, jog ji kilo iš jame buvusio Kristaus, ir tada viskas paaiškėjo: jis turėjo patikimą įrodymą – meilės šaltinis buvo Kristaus buvimas jame ir meilės, pranokstančios mūsų asmeninius ketinimus, turėjimas rodo, jog mumyse yra meilės šaltinis. Tad, viena vertus, galime sakyti, kad Kristus į mus įžengia ne be tam tikro atvirumo meilei, tačiau, kita vertus, Jis tampa meilės šaltiniu ir mus perkeičia.

Brangūs bičiuliai, toks patyrimas šiandien mums kaip niekada svarbus ieškant kriterijų, turinčių mums parodyti, ar tikrai esame arti Dievo, ar Dievas yra čia ir gyvena mumyse. Dievo meilė mumyse auga, kai su juo liekame susivieniję meldamiesi ir klausydami jo žodžio, atverdami širdį. Vien dieviškoji meilė atveria mūsų širdį kitiems ir padaro mus imlius jų reikmėms, įgalindama visus laikyti broliais ir seserimis bei kviesdama meile atsakyti į neapykantą ir atleidimą – į įžeidimą.

Apmąstydami Simeono Naujojo Teologo asmenybę, galime išvelgti dar vieną jo dvasingumo elementą. Žengiant jo pasiūlytu bei eitu asketinio gyvenimo keliu ir visą dėmesį sutelkus į vidinį gyvenimą, esmingai reikšmingas tampa vienuolyno dvasinis tėvas. Jaunasis Simeonas, kaip minėjome, pats buvo susiradęs tokį vadovą, kuris jam daug padėjo ir kurį jis labai gerbė ir tą pagarbą po jo mirties išreiškė viešai. Norėčiau pabrėžti, jog visiems – kunigams, pašvęstiesiems asmenims, pasauliečiams ir pirmiausia jaunimui – galioja kvietimas vadovautis patarimu gero dvasinio tėvo, gebančio lydėti gilios savižinos keliu ir kreipti į vienybę su Viešpačiu, idant jų gyvenimas vis labiau atitiktų Evangeliją. Norint eiti pas Viešpatį, visada reikia vadovavimo, dialogo. Negalime tenkintis vien savais apmąstymais. O ir mūsų tikėjimo bažnytiškumo prasmė yra galimybė būti vedamiems.

Baigdami Simeono Naujojo Teologo mokymą ir mistinę patirtį galime apibendrinti šitaip: nuoširdžiai ieškodamas Dievo, jis, nepaisydamas visų pasitaikiusių sunkumų ir jam skirtos kritikos, leidosi būti vedamas meilės. Jis pats tuo gyveno ir savo vienuolius mokė, jog kiekvienam Jėzaus mokiniui esminis dalykas yra augti meile. Tada augame Kristaus pažinimu, kad kartu su šventuoju Pauliumi galėtume pasakyti: „Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus“ (*Gal 2, 20*).

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Spalio 5–7 d. Birštone vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo arkivyskupas S. Tamkevičius, vyskupai E. Bartulis, J. Boruta SJ, J. Kauneckas, J. Matulaitis, R. Norvila, J. Ivanauskas, J. Tunaitis, J. Preikšas, J. Žemaitis MIC.

Posėdyje dalyvavęs apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivyskupas Luigi Bonazzi pasveikino visus posėdžio dalyvius ir pasidalijo išvalgomis apie popiežiaus Benedikto XVI mintis, kurias jis išsakė rugsėjo 12 d. Šv. Petro bazilikoje konsekruodamas penkis naujus vyskopus. Nuncijus pakartojo popiežiaus žodžius, kuriais visi kunigai yra skatinami viduje atsinaujinti, idant Evangelija šiandieniam pasaulyje būtų liudijama dar galingiau ir veiksmingiau; tarnauti ir taip save dovanoti; gyventi ne sau, o kitiems vardan Dievo ir Dievo akivaizdoje – tai pats giliausias Jėzaus misijos branduolys, o kartu jo kunigystės tikroji esmė, nes vien tik Dievas yra tas turtas, kurį žmonės trokšta atrasti kunigo dėka. Nuncijus atkreipė posėdžio dalyvių dėmesį į tris tarnavimo savybes, kurios išryškina kunigiškos tarnystės paveikslą. Tai *ištikimybė, protingumas ir gerumas*. Baigdamas savo kalbą ir linkėdamas sėkmingo bei vaisingo darbo apaštališkasis nuncijus pakvietė visus vyskopus sausio mėnesį susirinkti į trijų dienų rekolekcijas.

Plenarinio posėdžio metu ganytojai aptarė, kaip minimi Kunigų metai. Kiekvienas ordinaras pristatė savo vyskupijos renginius. Šiais Kunigų metais ypatingas dėmesys skiriamas kunigiško tapatumo gilinimui, tarpusavio broliškos dvasios stiprinimui ir glaudesnio ryšio tarp kunigo ir vyskupo puoselėjimui. Ganytojai priėmė nuncijaus kvietimą atlikti bendras rekolekcijas. Jos vyks Šiluvoje.

Posėdyje dalyvavę kunigai Ž. Vabuolas ir K. Kėvalas vyskupams pateikė Benedikto XVI enciklikos *Caritas in veritate* apžvalgą. Enciklikoje ypatingas dėmesys skiriamas etikos vietai versle ir ekonomikoje. Pabrėžiama, kad bendradarbiavimas visuomenėje, versle ir visa ekonomika turi remtis subsidarumo principu.

Susitikimo metu aptarta ligoninių sielovada. Ganytojai džiaugėsi, kad Sveikatos apsaugos ministerija pasirašė atitinkamą potvarkį, kuriuo yra įtvirtinama ligoninių kapelionų ir dvasinių asistentų pareigybės. Šis žingsnis atveria kelią brandesniam ir visapusiškam patarnavimui ligoniams, taip pat ir sielovados darbui ir su medikais, ir su ligonių artimaisiais. Svarstyta, kaip toliau stiprinti ligoninių sielovadą, kaip geriau parengti dvasininkus ir pasauliečius šiai tarnystei.

Posėdžio dalyviai aptarė Lietuvos katechetikos centro veiklą. Baigėsi jo vadovo mons. R. Gudlinkio paskyrimo laikas. Naujuoju Lietuvos katechetikos centro vadovu trejų metų kadencijai paskirtas mons. K. Latoža.

Ganytojai apžvelgė seminarijų ir parengiamųjų kursų reikalus. Prieita prie bendros nuomonės, kad parengiamųjų kursų svarba yra didelė rengiant kandidatus į kunigų seminarias. Per tuos metus geriau susipažįstama su Bažnyčios mokymu, įeinama į maldos gyvenimą ir išsiugdoma broliškumo bei tarnystės pajauta. Taip pat nagrinėti pedagogikos katedrų ir VDU Katalikų teologijos fakulteto klausimai.

Posėdžio metu buvo patvirtintas Lietuvos katalikų moterų sąjungos naujasis statutai, kuriuo vadovaujantis toliau bus tęsiama šios Sąjungos veikla.

Paskyrimai Šiaulių vyskupijoje

Kun. **Remigijus Čekavičius** paskirtas Šiaulių dekanato dekanu ir paliktas eiti ankstesnes pareigas.

Kun. **Edvardas Zeidotas** atleistas iš Kuršėnų Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebono ir Šiaulių dekanato vice-dekano pareigų ir paskirtas Linkuvos Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės parapijos klebonu.

Kun. **Saulius Paliūnas** atleistas iš Linkuvos Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės parapijos klebono pareigų ir paskirtas Kuršėnų Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonu bei Šiaulių dekanato vicedekanu.

Kun. **Rimantas Žaromskis** atleistas iš Žagarės Šv. Petro ir Pauliaus parapijos ir II Žagarės bažnyčios klebono pareigų ir paskirtas Tytuvėnų Švč. Mergelės Marijos parapijos klebonu.

Kun. **Kęstutis Švabinskas** atleistas iš Tytuvėnų Švč. Mergelės Marijos parapijos klebono pareigų ir paskirtas Pociūnėlių Šv. Jono Krikštytojo ir Palonų Dievo Apvaizdos parapijų klebonu.

Kun. **Marius Dyglys** atleistas iš Pociūnėlių Šv. Jono Krikštytojo ir Palonų Dievo Apvaizdos parapijų klebono pareigų ir paskirtas Žagarės Šv. Petro ir Pauliaus parapijos ir II Žagarės bažnyčios klebonu.

Diak. **Darius Valančius** atleistas iš Joniškio Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų diakono pareigų ir paskirtas Šiaulių Šv. Jurgio parapijos diakonu.

Kun. **Tomas Janavičius** atleistas iš Šiaulių Šv. Jurgio parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Meškuičių Šv. Stanislovo ir Rudiškių Šv. Pilypo ir Jokūbo parapijos administratoriumi. -Š-

Suspendavimas

Vilniaus arkivyskupas metropolitas kard. A. J. Bačkis rugsėjo 28 d. dekretu

Nr. 195/09, remdamasis kan. 1373, paskyrė suspensos bausmę kun. Alman-tui Kibirkiškiui. Šiuo metu Druskininkų (Ratnyčios) Šv. ap. Baltramiejaus para-pija yra neužimta (kan. 539), ji perduo-ta Varėnos dekanui kun. Valentinui Virvičiui.

-Vn-

Mokslo metų pradžios šventė

Kaune

Rugsėjo 18 d. Kaune tikybos mokyto-jai dalyvavo mokslo metų atidarymo šventėje, kurią surengė Kauno arki-vyskupijos katechetikos centras. Ji prasidėjo šv. Mišiomis arkikatedroje bazilikoje. Liturgijai vadovavo Kau-no arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo t. Aldonas Gudaitis SJ ir KTU bei Juozo Urbšio ka-talikiškosios vidurinės mokyklos kape-lionas kun. dr. Petras Pichas. Giedojo Petrašiūnų parapijos jaunimas.

Arkiv. S. Tamkevičiaus per pamokslą gausiai dalyvavusių tikybos mokytojų dėmesys buvo atkreiptas į išties pa-gonišką aplinką, kurioje gyvename šiandien toje žemėje, kur šv. Brunonas prieš tūkstantmetį keliavo skelbti Gero-sios Naujienos ir buvo pasiryžęs priimti visus savo misijos padarinius. Šiandien žmogui, pasak ganytojo žodžių, Dievas ir tikėjimas atrodo kaip kliuvynys, ver-čiantis apriboti save. „Prasideda moks-lo metai. Ir vėl prasideda tikėjimo kova už jaunas širdis, kad jos būtų išplėtos iš pagonybės, kad jose atsirastų tikėji-mo ugnelė. Tam esate pašaukti“, – sakė ganytojas kviesdamas prašyti Viešpa-ties, jog skelbiamas žodis pasiektų šir-dis – tam reikia ne vien pastangų, bet ir atvirumo Dievo veikimui.

Mokslo metų atidarymo šventė vėliau tęsėsi arkivyskupijos konferencijų sa-lėje. Kun. Aldono Gudaičio SJ praneši-me „Tikybos mokytojo vaidmuo perduodant Evangelijos žinią mokyklos bendruomenėje“ tikybos mokytojams buvo pabrėžta, kad jų pašaukimas ly-dėti vaikus tikėjimo keliu – tai Dievo dovana. Tėvas A. Gudaitis SJ kalbėjo

Posėdyje dalyvavęs LVK delegatas užsienio lietuvių sielovadai prel. E. Pu-trimas supažindino vyskopus su užsienio sielovados aktualijomis, pristatė dvasininkų kandidatūras užsienio lietuvių sielovadai.

Kariuomenės ordinaras vysk. E. Bartulis pristatė rengiamą susitarimą tarp Lietuvos Vyskupų Konferencijos ir Krašto apsaugos ministerijos dėl infor-macijos, kariuomenės kapelionų gautos sielovadinių susitikimų metu, kon-fidencialumo. Vyskupai pritarė derinamam susitarimo projektui.

Kitas plenarinis Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis bus surengtas gruodžio 3 d. Marijampolėje.

-lvks-

Pranciškonų ordino 800 metų įsteigimo jubiliejus

Spalio 2–4 d. Vilniuje paminėtas Pranciškonų ordino 800 metų įsteigimo jubi-liejus ir Mažesniųjų brolių išėjimo iš pogrindžio Lietuvoje 20 metų sukaktis.

Spalio 2 d. Lietuvos nacionaliniame muziejuje surengta mokslinė konferen-cija „Mažesnieji broliai Lietuvoje“.

Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dėstytojas dr. Liudas Jovaiša praneši-me apžvelgė pranciškonų atvykimo į Lietuvą aplinkybes, kaip broliai ragino priimti krikštą kunigaikščius ir kaip prisidėjo prie visos Lietuvos parengimo krikštui. Misionieriška pranciškonų veikla sulaukė didelio pasipriešinimo, keli broliai buvo nužudyti toje vietoje, kur dabar stūkso Trijų kryžių kalnas. Tačiau kankinystė neatšaldė pranciškonų troškimo skelbti Kristų mūsų kraš-te. Pranciškonų provincijolas br. Andriejus, 1371 m. paskirtas Vilniaus vys-kupu, dalyvavo krikštijant Jogailą, Lietuvos bajorus ir galiausiai visą liau-dį. Nuo pat savo pirmųjų veiklos metų pranciškonai apaštalavo ne tik tarp valdovų gediminaičių, bet pagal savo įkūrėjo charizmą nevengė ir paprastų miestiečių. Nuo pat savo įsikūrimo tuometinėje LDK teritorijoje Pranciškonų ordinas labai plėtėsi. Vilniuje įsikūrusios seserys bernardinės buvo pirmo-ji moterų vienuolija Lietuvoje. Vėliau iš tretininkų radosi rokitų vienuolija, pasišventusi ligonių slaugai, ir kitos kongregacijos, įkvėptos šv. Pranciškaus dvasingumo. Šio ordino vienuoliai rūpinosi pirmųjų Lietuvos bažnyčių sta-tyba, jų įrengimu ir puošyba. Pranciškonai turėjo įtakos daugeliui katalikybės tradicijų, svariai prisidėjo prie teologijos plėtros, nuolat rodė dėmesį gamtai. Jų iniciatyva pradėtos rengti prakartėlės, plėtojosi Kryžiaus kelio pamaldu-mas, pradėta skambinti varpu per Viešpaties angelo maldą ir kt.

Br. Marekas Dettlaffas OFM Conv. pabrėžė, kad Pranciškonų ordinas savo sie-lovados metodais, būdinga veikla LDK išsiskyrė kaip reikšmingiausias evan-gelizuojantis ordinas iki jėzuitų įsikūrimo Vilniuje. Pirmieji rašytinių lietuviš-kų maldų tekstai, liturginiai giesmynai atrasti pranciškoniškoje aplinkoje.

Vilniaus dailės akademijos Dailėtyros instituto darbuotoja dr. Rūta Janonienė apžvelgė lietuviškosios provincijos istoriją ir jos paveldą. 1729 m. patvir-tintas Lietuvos provincijos atkūrimas. Po Abiejų Tautų Respublikos padali-jimo didelė dalis konventų pateko į Rusijos sudėtį ir 1783 m. sudarė atskirą Baltarusijos provinciją. 1801 m. visi buvusių LDK žemių konventai vėl buvo sujungti į bendrą Lietuvos bernardinų provinciją, veikusią Rusijos imperijos sudėtyje. Dabartinė daugelio pranciškonų architektūros ir sakralinės dailės paminklų būklė reikalauja didesnių tyrinėjimų ir restauracijos.

Vilniaus dailės akademijos doktorantė Gabija Surdokaitė pranešime svarstė apie Lietuvoje paplitusio Rūpintojėlio simboliką. Ši tautodailės figūra tapo savita Lietuvos katalikiško pamaldumo išraiška. Pasak pranešėjos, tokia Dievo vaizdavimo tradicija kilusi iš Vakarų Europos pranciškoniškojo pamaldumo. XIV a. pradžioje randama tekstų, kuriuose pasakojama apie Jėzų Kristų, nešantį kryžių kančios keliu ir pasodintą ant akmens pailsėti. Nukryžiuotą laukiantis sėdintis Kristus labai plačiai vaizduojamas pranciškoniškosios aplinkos ikonografijoje, ypač Lenkijoje, Slovakijoje, Čekijos teritorijoje ir kitur. Net Tridento Susirinkimo įvykdyta bažnytinio meno reforma, raginusi atsisakyti vaizduoti su bibliiniu tekstu nesisiejančius siužetus, neprieštaravo, kad būtų kuriamos Rūpintojėlio skulptūros ir paveikslai. Ankstyviausias žinomas Rūpintojėlio atvaizdas Lietuvoje išliko Vilniaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio bažnyčios XVI a. pradžios freskoje.

Bažnyčios ir dailės istorikė dr. Irena Vaišvilaitė konferencijoje apžvelgė bernardinų persikėlimo į JAV aplinkybes Antrojo pasaulinio karo išvakarėse. Tuometinis pranciškonų provincijolas Augustinas Dirvelė OFM, Italijoje garsaus mistiko kapucinų vienuolio tėvo Pijaus iš Pietrelčinos įspėtas apie artėjančius sukrėtimus, įgalioto br. Justiną Vaškį OFM perkelti vienuolyną į JAV. Pats provincijolas buvo sovietų suimtas ir tolesnis jo likimas nežinomas. Vienuolynas pradžioje įsikūrė ūkininko sodyboje, kurioje broliai dirbo, ką reikėjo, o pamažu įsiliejo į tas veiklos sritis, kur buvo įsileidžiami. JAV pranciškonai ėmėsi plačiam katalikų visuomenei skirtos spaudos leidybos, būrė išėivius inteligentus, brandino akademinę veiklą. Vienas iš daugelio pavyzdžių – žurnalo „Aidai“ leidyba. Šis žurnalas iš esmės turėjo įtakos ir šiandieninei katalikų inteligentijos veiklai. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, ypač provincijolo br. Placido Bariaus OFM pastangomis lietuviškosios pranciškonybės centras pamažu perkeliamas atgal į Lietuvą. Tačiau Kenebunkporto miesto (Meino valstija) vietiniai žmonės, nieko bendro neturintys su Lietuva, susirūpinę, kad lietuvių pranciškonų veikla neužgestų ir JAV.

Dr. Tomas Sodeika pristatė neseniai „Aidų“ leidyklos išleistą šv. Bonaventūros veikalą „Sielos vadovas į Dievą“. Klasikinis mistikos veikalas parašytas 1259 m., tai pirmasis sistemingas pranciškoniškojo dvasingumo pristatymas. Knygos autorius šv. Bonaventūra – Bažnyčios mokytojas, kardinolas ir ilgametis ordino generolas. Jis pasirinko savitą *itinerarium* (*iter* – lot. „kelias, kelionė“) žanrą: „Sielos vadovas į Dievą“ – tai malda ir kartu kelio aprašymas, simbolinė kelionė; kviečiama ne tik ją *suprasti*, bet ir *keliauti*, patirti patį slėpinį. Per didžiulių pastangų pareikalaujančius simbolinės kelionės etapus perėjęs piligrimas pasiekia aukščiausią tašką – susitikimą su Nukryžiuotuoju. Šv. Bonaventūros „Sielos vadovas į Dievą“ išlieka vienas iš reikšmingiausių, originaliausių mistinių ir filosofinių veikalų, toliau plėtojantis paties šv. Pranciškaus įžvalgas. Leidykla „Aidai“ šiuo veikalu pradeda naują knygų seriją *Mystica christiana*.

Lietuvos nacionaliniame muziejuje atidaryta jubiliejinė bažnytinės dailės paroda, susijusi su pranciškonų veikla Lietuvoje „Mažesnieji broliai Lietuvoje“. Pasak Nacionalinio muziejaus direktorės Birutės Kulnytės, jubiliejaus proga surengta paveikslų, liturginių reikmenų, knygų paroda atskleidė daugeliui dar nežinomą kultūros klodą, praturtinantį mūsų paveldą. Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius atidarymo metu pasveikinęs Lietuvos pranciškonus bei parodos rengėjus, pranešė, jog jubiliejaus proga Lietuvos bernardinams dovanoja eksponatą, ligi šiol buvusį Kauno katedroje. Laikytas dingusiu senovinis Dievo Motinos

apie mokymo sėkmę, kuri priklausanti nuo Dievo malonės, žinių, tačiau svarbiausia – nuo paties mokytojo tikėjimo, jo liudijimo. „Darau, ką galiu, tada Dievas laimina“, – sakė tėvas jėzuitas šmaikščiai dalydamasis ir savo pedagogine patirtimi. Jis drąsino mokytojus neprisiimti daugiau, nei gali Dievas, patarė neskubėti duoti vaikams greitų atsakymų, linkėjo nepavargti ir būti kantriems laukiant tikėjimo malonės, linkėjo nenusivilti, jei vaikai protestuoja – jų širdis dažnai sako ką kita.

Arkivyskupijos katechetikos centro vadovas Artūras Lukaševičius rekomendavo mokytojams dvasinės literatūros, ypač skirtos Šventajam Raštui pažinti, su juo melstis. Pakvietė naudotis galimybėmis tobulinti savo kvalifikaciją, dalyvauti rekolekcijose, veikloje po pamokų remtis parengtomis priemonėmis. Centro koordinatorė Aldona Girininkienė pateikė aktualios tikybos mokymo informacijos. Pačių sukurtais priemonėmis pasidalijo Kauno Gerojo Ganytojo parapijos metodinis centras.

Šventę prasmingai parturtino koncertas. Šiltais plojimais buvo palydėti jaunasis Kauno jėzuitų gimnazijos akordeonistas Augustinas Rakauskas, solistė ir kanklininkė Kristina Keturakytė – J. Urbšio mokyklos psichologė, merginų grupė *Musicale*. Šventė baigėsi agape. -kasp-

Vilniuje

Rugsėjo 26 d., jau trečius metus iš eilės, Vilniaus arkivyskupijos sielovados centre parapijų katechetai susirinko į katechezės metų pradžios šventę.

Susitikimas prasidėjo šv. Mišiomis Šv. Teresės bažnyčioje. Jas aukojo vyskupo vikaras švietimo ir katechezės reikalams mons. Kęstutis Latoža. Monsinjoras susirinkusiems linkėjo drąsos, bendradarbiavimo bei besąlyginės meilės katechizuojamiesiems.

Po šv. Mišių ir agapės katechetams buvo pristatyta nauja parengimo Suta-

kinimo ir Eucharistijos sakramentams programa bei pratybų knygelė „Laukiu Tavęs“. Doc. Alma Stasiulevičiūtė dalijosi įžvalgomis apie Gerosios Naujienos skelbimą šių dienų vaikams. Susirinkusieji analizavo sudėtingesnes naujos programos temas bei jų atskleidimo vaikams galimybes. Taip pat susipažino su įvairiomis maldos formomis ir pratybų knygelės „Laukiu Tavęs“ užduotimis.

Šventės pabaigoje Vilniaus arkivyskupijos katechetikos centro vadovė L. Jakučionienė kiekvienam dalyviui, dėkodama už pasiryžimą atlikti katechetinę tarnystę, įteikė atminimo raštą, centro parengtą informacinį leidinį „Katechezė“ bei lankstinuką „Trisdešimt vaikų klausimų“.

-Vn-

Vienijanti piligrimystė

Rugsėjo 19 d. Kryžių kalne pastatyti keturi nauji kryžiai. Tai piligrimų, vykusių į Jeruzalę, Turkiją, Lurdą, padėka Viešpačiui už surastą tikėjimą, susitikimą su Dievu, sugrįžimą prie Viešpaties. Visi šie atsivertimo stebuklai vyko piligriminių kelionių, kurias organizavo Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacijos ses. Regina Teresutė, metu.

Viskas prasidėjo nuo kelionių į Šventąją žemę. Vyko trys grupės – dvi 2007 m. ir viena 2008 m. – iš Šiaulių, Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos. Kelionės, išgyvenimai, malda piligrimus suvienijo. Natūraliai susibūrusi, tarpusavyje bendraujanti, malda vienybę palaikanti piligrimų grupė 2008 m. keliavo į Lurdą ir 2009 m. į Turkiją. Ses. Regina sako, jog pagrindinis kelionių iniciatorius buvo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, ne į vieną kelionę pats išlydėjęs piligrimus pro Šiaulių katedros vartus, siuntęs laiminimo žodžius telefonu. Būna, kad ganytojas dalyvauja ir kas keturis ar penkis mėnesius vykstančiuose grupės susitikimuose. Jie visada prasideda šv. Mišiomis, o baigiasi agape.

Šv. Mišiomis Kryžių kalno pranciškonų vienuolyne prasidėjo ir rugsėjo 19 d.

paveikslas prieš kurį laiką netikėtai buvo rastas seminarijos patalpose ir po atnaujinimo pakabintas pagrindinėje Kauno miesto šventovėje.

Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos provincijolas br. kun. Astijus Kungys OFM džiaugėsi ir dėkojo Dievui už didelės pranciškoniškosios brolių ir seserų šeimos indėlį į Lietuvos kultūrinį gyvenimą nuo pat krikščionybės pradžios mūsų krašte.

Br. kun. Julius Sasnauskas OFM sakė, kad nepasisekus benediktiniškai misijai, kuri baigėsi kankinyse, Dievas siuntė į Lietuvą pranciškonų. Krikščionybė Lietuvoje įkūnija pranciškoniskąjį dvasingumą, kuris nuspalvino visą katalikybę.

Parodoje iš daugybės Lietuvos kampelių suvežti pranciškonų aplinkoje kadaise sukurti aukšto meninio lygio kūriniai – paveiksai, skulptūros, aukšakalystės dirbiniai bei raštijos paminklai, kurių dauguma eksponuojama pirmą kartą. Paroda suteikia puikią progą susipažinti su dvių Pranciškonų ordino šakų – konventualų ir observantų (bernardinų) XIII–XIX a. istorija Lietuvoje, su Mažesniųjų brolių skleistu šventųjų kultu, pranciškonų kankinystės istorijomis Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Pirmą kartą rodomi pranciškonų aplinkoje sukurti XIII a. išpūdingai ištapyti giesmynai, XVI a. pradžioje parašyti pirmieji lietuviški rankraščiniai įrašai – poteriai, pranciškonų spaustuvės leidiniai, garsaus lietuvių botaniko Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos pamokslų rankraščiai. Iš Valkininkų pranciškonų konventualų vienuolyno, kurio liko tik griuvėsiai, eksponuojamas relikvijorių rinkinys, Loreto Dievo Motinos skulptūra iš Valkininkų ir Budslavo Dievo Motinos paveikslas. Galima pamatyti XIX a. atgailos diržą iš Kretingos bernardinų vienuolyno, bernardino abitą iš Tytuvėnų vienuolyno, altorių skulptūras bei daugelį kitų kūrinių, išsaugotų Lietuvos muziejuose ir bažnyčiose. Paroda veiks iki 2010 m. sausio 17 d.

Spalio 3 d. Vilniaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio (bernardinų) bažnyčioje surengtas „Šv. Pranciškaus padėkos rytmetys“ padėkoti Dievui už šv. Pranciškaus dovaną Bažnyčiai ir pasauliui, už įvairią ir spalvingą ilgametę ordino istoriją, už pranciškonų įnašą į krikščionybės skelbimą Lietuvoje. Broliai pranciškonai prisiminė tuos, kurie labiausiai prisidėjo atkuriant vienuolyno veiklą. Daugiau kaip dvidešimčiai žmonių įteiktas atminimo medalis ir asmeninės padėkos raštas visų brolių vardu. Apdovanoti artimiausi pranciškonų bendradarbiai, kurie jiems aktyviai talkina evangelizacijos, socialinės veiklos, jaunimo sielovados, restauracijos srityse. Renginyje giedojo solistė Asmik Grigorian, bernardinų bažnyčios chorai „Langas“ ir „Šv. Pranciškaus paukšteliai“. Muzikiniai instrumentais grojo Pavelas Giunteris, Birutė Bagdonienė, Justė Gelgotaitė. Renginio vedėjas – Ridas Jasiulionis.

Vakare surengtas koncertas–misterija „Neturtėlio giesmės“. Ansamblis „Hora Decima“ iš Akvilos (Italija) giedojo XIII a. pranciškoniškas giesmes. Skaitytos šv. Pranciškaus mirties istorijų ištraukos iš įvairių šaltinių.

Spalio 4 d. Vilniaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio (bernardinų) bažnyčioje aukotose šv. Mišiose buvo minimas šv. Pranciškus Asyžietis. Prieš 15 metų ši bažnyčia atidaryta tikintiesiems ir atšventinta. Sekmadienio iškilmingas primicijų šv. Mišias aukojo neseniai kunigu iššventintas ir vikaru į šią parapiją paskirtas br. Alvydas Virbalis OFM. Po Eucharistijos šventimo visi pakviesti kartu su broliais švęsti agapės. Po pietų Sereikiškių parke, buvusiam Bernardinų

vienuolyno sode, kaip ir kasmet buvo laiminami naminiai gyvūnai. Šis gestas primena šv. Pranciškaus meilę kūriniui ir raginimą ją saugoti. Vakare iškilmingus mišparus giedojo grigališkojo choralo puoselėtojai, atvykę iš įvairių Lietuvos bažnyčių. Po vakarinių šv. Mišių bažnyčios lankytojai turėjo progą pamatyti bernardinų jaunimo teatro studijos spektaklį pagal graikų rašytojo Nikos Kazantzakio romaną apie šv. Pranciškų ir vienuolijos atsiradimą „Dievo neturtėlis“. Spektaklio režisierės – Gailė Garnelytė ir Danguolė Bagdanskaitė.

2004 m. gruodžio 8 d. Lietuvoje gausėjančiai pranciškonų bendruomenei buvo sugražintas Šv. Kazimiero provincijos statusas. Po 2007 m. provincijos kapitulos provincijos centras sugražintas į Vilnių. Pranciškonai Lietuvoje daug prisidėjo prie Bažnyčios atsinaujinimo diegdami naujas sielovados formas, skatindami naujas Dievo garbinimo išraiškas, diskusijas, dialogą su kitaminčiais.

-ksb-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Spalio 7 d. Vilniaus arkivyskupijos kurijoje vykusį kunigų susirinkimą malda pradėjo kurijos kancleris kun. Robertas Šalaševičius. Jis susirinkusius kunigus informavo, kad Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis po padarytos širdies operacijos jaučiasi gerai, šiuo metu yra išvykęs į reabilitaciją ir visiems dėkoja už maldas bei palaikymą. Pagrindinė susirinkimo tema buvo katechezė. Vilniaus arkivyskupo vikaras švietimo ir katechezės reikalams mons. Kęstutis Latoža, Romoje apgynęs licenciatą darbą apie katechezės padėtį Lietuvoje, pasitelkęs vaizdinę informaciją, supažindino kunigus su katechezės istorijos būdingiausiais bruožais, Bažnyčios dokumentais šia tema ir šiuolaikine katecheze. Prelegentas pabrėžė, kad dabartinės katechezės tikslas – brandaus tikėjimo ugdymas Bažnyčios bendruomenėje. Toks procesas trunka visą gyvenimą. Dabar Bažnyčioje katechezė suprantama kaip visapusiškas asmens įvesdinimas į krikščionybę, kaip nuolatinis švietimas, per kurį žmogaus gyvenimo patirtis maitinama Dievo žodžiu. Katechezės tapatumas siejamas su Žodžio tarnyste, besitęsiančiu tikėjimo ugdymu ir aktyvia veikla Bažnyčioje.

Vilniaus universiteto vargonininkas, muzikos menų dr. Vidas Pinkevičius pristatė programą „Pažinkime muzikos instrumentų karalių“ iš projekto „Vargonai Lietuvos ateičiai“, skirtą Tarptautiniams vargonų metams. Tai labai senas instrumentas, kurio istorija siekia net antikos laikus. Seniau vargonais buvo grojama teatruose, didelėse lauko arenose švenčių ir puotų metu. Vėliau, drauge su visa antikine kultūra, vargonų tradicijas perėmė Bizantija. Būtent iš Bizantijos 757 metais vargonai atkeliavo į Europą. Lietuvą jie pasiekė 1408 m. kaip dovana. Magistras padovanojo Vytauto Didžiojo žmonai Onai nešiojamus vargonus (portatyvą) ir klavikordą (klavišinį instrumentą). Iki šiol mokslininkams nepavyko atskleisti, kaip šis muzikos instrumentas atsirado bažnyčioje.

Vargonininkas demonstravo filmą, kuriame pasakojama, kaip veikia vargonai, kaip išgaunamas garsas, kokios įvairios šio instrumento galimybės. Dr. Vidas Pinkevičius kvietė kreiptis visus, kurie norėtų, kad jų parapijoje jaunimui ar vyresniems žmonėms būtų organizuota tokia vargonų pristatymo akcija.

Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos vargonininkė Nora Grikštaitė pristatė šioje parapijoje lapkričio 14 d. rengiamus vienos dienos kursus vargonininkams, bažnytinių chorų vadovams, bažnyčių muzikams. Šių kursų

susitikimas. Po šv. Mišių, kalbėdami rožinį, piligrimai ėjo į Kryžių kalną ir pastatė keturis Juozo Šileikio padarytus kryžius. Juos iškilmingai pašventino kelionėje į Jeruzalę taip pat dalyvavęs kun. Algirdas Pakamanis. Kaip ir per kiekvieną susitikimą skambėjo giesmės, patriotinės dainos, dalytasi kelionių prisiminimais, tartasi dėl būsimų piligrimysčių.

-irat-

Jaunimo diena

Rugsėjo 26 d. Šiauliai pražydo jaunomis šypsenomis. Čia surengta vyskupijos Jaunimo diena, pavadinta „Mes pasitikime gyvuju Dievu“. Susirinko apie 600 jaunuolių iš visos vyskupijos. Šventė prasidėjo Šiaulių katedroje šv. Mišiomis, kurias aukojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Giedojo jungtinis choras. Buvo įneštas iš Vilniaus arkivyskupijos atkeliavęs Lietuvos jaunimo dienų kryžius. Po šv. Mišių jis iškilmingai eisenos priešakyje nuneštas į Šiaulių kultūros centrą, o pasibaigus šventei perduotas Kauno arkivyskupijos jaunimui.

Kultūros centre surengtą atidarymo programą šventės organizatoriai – Šiaulių vyskupijos jaunimo centro darbuotojai – patikėjo talentingiems Šiaulių vyskupijos jaunuoliams: dainininkams, muzikantams, tarp jų ir šv. Mišių patarnautojui – Tūkstantmečio vaikų viktorinos dalyviui. Jaunuosis talentus keitė darbas grupelėse. Jaunimo centro vadovė Jurgita Steckytė džiaugėsi, jog grupelėms vadovavo ir svečiai iš kitų vyskupijų, netgi iš užsienio: prof. K. Trimakas iš Amerikos, misionierius iš Argentinos Domingo Avellaneda. Į darbo grupes rinktasi skirtingose vietose, tad jaunimas pasiklido po visą miestą. Rinktis buvo galima iš 15 pasiūlymų. Tai ir meniniai užsiėmimai, ir gilinimasis į asmenybę, tokių kaip Dievo tarnaitė Barbora Žagarietė, gyvenimą, šventumo siekimą, ir diskusijos apie vis dar madingą skaisčių, piligrimystės esmę, buvimą savo gyvenimo šeiminiuku, tikėjimo kelią

bei kitomis aktualiomis jaunimui temomis. Jaunimą pavaišinti kareiviška koše pasirūpino oro gynybos bataliono kariai.

Popietę prasidėjo koncertas. Dainavo „Accidently in Love“ iš Šiaulių, kun. Kastytis Šulčius iš Kauno ir grupė „Apaštalai“ iš Vilniaus. Renginys užbaigtas Šiaulių ganytojo palaiminimu.

-irat-

Jaunimo dienų kryžius – Kauno arkivyskupijoje

Lietuvos jaunimo dienų kryžius, apke liavęs Telšių, Vilkaviškio, Kaišiadorių, Vilniaus ir Šiaulių vyskupijas, rugsėjo 26-ąją, per Šiaulių vyskupijos jaunimo dieną „Mes pasitikime gyvuoju Dievu“, perduotas Kauno arkivyskupijos jaunimui. Kryžius savo kelionę pradėjo nuo Kauno II dekanato. Iki šv. Kalėdų jis bus sutiktas daugumoje Kauno arkivyskupijos parapijų. Kryžius savo kelionę pradėjo per 2004 m. Lietuvos jaunimo dienas Šiauliuose. Po jų buvo pastatytas Kryžių kalne ir stovėjo ten iki 2007 m. vasaros. Dviratininkų piligrimų grupė savo žygiu nuo Kryžių kalno iki Klaipėdos palydėjo LJD kryžių į Jaunimo dienas, taip jas simboliškai sujungdama. 2007 m. LJD dalyviams Klaipėdoje tarptautinės katalikų maldos ir evangelizacinės mokyklos „Jeunesse et Lumiere“ vadovas kun. Rene Lucas sakė: „Lietuvos tikintiesiems dabar reikia nešti kryžius ne į Kryžių kalną, o iš jo į pasaulį, į savo kasdienę aplinką.“ Keliaujantis kryžius taps ne tik artėjančių Lietuvos jaunimo dienų ženklu, bet ir bus palaiminimas tiems, kurie ateis su juo susitikti.

-kasp-

A. Dirsytės minėjimas

Rugsėjo 27 d. šv. Mišiomis Šiaulių katedroje pradėtas Dievo tarnaitės Adelės Dirsytės minėjimas. Jį organizavo katalikų moterų Šv. Elzbietos draugija. Šv. Mišias aukėjo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Ganytojas sveikinimo žodžiu pradėjo ir Dievo tarnaitės Adelės Dirsytės garbei skirtą konferenciją

tema – „Advento ir Kalėdų laikas liturgijoje“. Susitikime bus švenčiama Eucharistija, vyks bendra paskaita apie bendruomeninį giedojimą, jo ugdymo ir įgyvendinimo būdus, jo svarbą ir palaikymą. Taip pat vyks parodomoji repetitija, bus demonstruojami prasidainavimo pratimai, mokoma choro vadovo darbo ypatumų. Kursų dalyviai klausys paskaitos apie liturginį advento ir Kalėdų laiką, šių laikotarpių giesmių specifiką. Dalyviai mažose grupelėse bus mokomi harmonizuoti giesmes, atsakinėti į Mišių kreipinius. Kursų lektoriai: Nora Grikštaitė, Dovilė Navickaitė, kun. Tomaš Levicki OFM Conv., kun. Povilas Narijauskas.

Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius kun. Žydrūnas Vabuolas pristatė knygą „Visiems tapau viskuo“, o Katalikų interneto tarnybos vadovė Dalė Šmerauskaitė – Stepheno J. Binzo knygą „Pašnekesys su Dievu skaitant Šventąjį Raštą“.

Vilniaus Šv. Teresės bažnyčios klebonas ir Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos koplyčios rektorius mons. Jan Kasiukevič supažindino su lapkričio 11 d. prasidėsiančiais Gailestingumo Motinos atlydais. Jų tema – „Marija – kunigų Motina“. Pagrindinę atlydų dieną, lapkričio 15-ąją, 11 val. Lietuvos vyskupai su nuncijumi aukos šv. Mišias. Kunigų dieną, lapkričio 18-ąją, 10.30 Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos koplyčioje susirinkę kunigai melsis Rytmetinę, o 11 val. Šv. Teresės bažnyčioje bus švenčiama Eucharistija, kuriai vadovaus Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Kiekvieną atlydų dieną bus atkreipiamas dėmesys į įvairius kunigo tarnystės aspektus.

Kunigų susirinkimo pabaigoje Vilniaus arkivyskupijos kancleris kun. Robertas Šalaševičius priminė, kad dar yra vietų, jei kas norėtų lapkričio 23–gruodžio 1 d. vykti į kunigų piligriminę kelionę po Šventąją Žemę. Norintieji kuo skubiau turėtų kreiptis į kuriją.

Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tunaitis priminė, jog Santuokų knygoje būtina įrašyti, kieno deleguotas vikaras ar kunigas svečias, rezidentas laimina santuoką. Grafoje „Būklė“ reikėtų pažymėti, jei buvo užregistruota civilinė santuoka, net jei ji ir nutraukta. Sužadėtinių apklausos anketoje labai svarbu nurodyti parapiją ir bažnyčią, kurioje santuoka laiminama, taip pat, kas gali patvirtinti apie sužadėtinių laisvą būklę: tėvai, gautas dokumentas, įrašas Krikšto pažymoje ir pan. Visus santuokos sakramentui gauti reikalingus dokumentus būtina saugoti anketoje, o ne atskirai. Vyskupas akino klebonus, tuokiančius poras, kurioms reikia leidimo ar dispensos, kad jie vos tik apie tai sužinoję kuo skubiau kreiptųsi į kuriją.

Vilniaus arkivyskupo metropolito kardinolo Audrio Juozo Bačchio pavedimu Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tunaitis paskelbė, jog Druskininkų (Ratnyčios) Šv. apaštalo Baltramiejaus parapijos klebonas kun. Almantas Kibirskštis suspenduotas.

-ksb-

Konferencija „Tegul visi bus viena“ Kaune

Spalio 4 d. Kauno arkivyskupijos salėje vyko katalikų bendruomenės „Gyvieji akmenys“ organizuota konferencija apie ekumenizmą „Tegul visi bus viena“. Ją vedė diakonas Johannesas Fichtenbaueris, Vienos arkivyskupijos

nuolatinių diakonų seminarijos rektorius, ekumeninės charizminės bendruomenės *Umkehr zum Herrn* („Sugrįžimas pas Viešpatį“) įkūrėjas bei vadovas, Europos charizminių bendruomenių tinklo bei Austrijoje vykdomos ekumeninės programos *Weg der Versöhnung* („Kelias į susitaikinimą“) pirmininkas, iniciatyvos „Antrojo Jeruzalės Susirinkimo link“ vykdomojo komiteto narys, neformalios tarptautinės dialogo tarp katalikų ir mesijinių žydų grupės narys. Prelegentas ragino kiekvieną krikščionių naujai suvokti krikščionių vienybės poreikį. Plintančiame mesijinių žydų judėjime jis išvelgė eschatologinį ženklą, o Bažnyčios susiskaldymo žaizdas siūlė gydyti pradėdant nuo ankstyvosios Bažnyčios susipriešinimo tarp žydų ir pagonių kilmės tikinčiųjų.

Pradėdamas pirmąją konferencijos dalį „Naujojo ekumenizmo apologetika“, diak. J. Fichtenbaueris visuotinės Bažnyčios vienybės stygių pavadino pavojinga žaizda. Jis emociškai kalbėjo apie neigiamus krikščionių susiskaldymo padarinius ne tik tikėjimo liudijimui, bet taip pat tautų ir valstybių gyvenimui, darant politinius sprendimus.

Apibendrinamas ligšiolinius ekumeninio judėjimo pasiekimus jis, be kita ko, minėjo 1999 m. Augsburgėje pasirašytą Katalikų Bažnyčios ir Pasaulinės Liuteronų Federacijos atstovų bendrą deklaraciją dėl nuteisinimo doktrinos. Pasak prelegento, šis dokumentas pašalino pagrindinę priežastį, dėl ko įvyko Reformacija, nepaisant to, katalikai ir liuteronai nesijaučia suartėję, daugelis net nežino apie tą deklaraciją. Nemažai tikinčiųjų mano, jog Bažnyčios vienybė – ne jų problema.

J. Fichtenbaueris atskleidė vien teologų diskusijomis bei studijomis plėtojamo „klasikinio ekumenizmo“ ribotumą ir ragino įsitraukti į pirmiausia malda grindžiamą „naująjį ekumenizmą“. Pasak jo, šis ekumenizmas grindžiamas Šventosios Dvasios galybe. Prelegentas išklė charizminio atsinaujinimo judėjimo, kuriam priklauso apie trečdalis pasaulio krikščionių (apie 700 mln.), svarbą. Kitas ekumenizmo bruožas – kristocentriškumas reikalauja laikytis tiesų hierarchijos principo, susitelkiant į centrinę Tiesą – Kristų. Pasak prelegento, visos Bažnyčios turi mokytis vienos iš kitų. Naujajam ekumenizmui būdingi tvirti broliški ryšiai tarp krikščionių ir bendros misijos. Dar vienas būtinas ekumenizmo bruožas – širdies nuolankumas. Diakonas nurodė pavyzdžiu popiežiaus Jono Pauliaus II inicijuotą Bažnyčios atgailos aktą Didžiojo 2000 m. jubiliejaus proga.

Pradėdamas antrąją konferencijos dalį „Žydų ir pagonių Bažnyčia“, J. Fichtenbaueris paliudijo asmeninę patirtį, kaip nuo mažens buvo auklėjamas katalikiškai, o paauglystės metais iš senelio patyrė nacistinės ideologijos įtaką, net buvo įsitraukęs į neonacių gretas. Tai suformavo gilų priešišumą žydams. Net 1973 m. patyrus asmeninį atsivertimą į Jėzų, kurį laiką išliko priešiškumas ir pavydas žydams dėl jų išrinktumo. Jam buvo sunku skaityti Senąjį Testamentą, net mąstyti apie žydišką Jėzaus ir Marijos kilmę. Širdies perversmas įvyko daugiau kaip po dvidešimties metų, 1995 m. Antrojo pasaulinio karo pabaigos metinių proga atgailos žygiu minint kelią, kuriuo tūkstančiai žydų iš Vengrijos per Austriją buvo vedami į Mauthauseno koncentracijos stovyklą. Jo širdį suminkštino atgailos žygio stotyse šaižiai skambėjęs šofaro gausmas. „Pradėjau raudoti, ir tas akmuo manyje buvo nuristas. Mano didžiai nuostabai, priešas akimirksniu tapo draugu. Pajutau didžiulį džiaugsmą, kad Dievas išrinko šią tautą“, – kalbėjo J. Fichtenbaueris. „Mūsų santykis su Dievu sveikas tik tada, kai sveikas santykis su žydų tauta“, – apibendrinio prelegentas.

Šiaulių miesto savivaldybės salėje. „Tai buvo šviesi asmenybė, – sakė vyskupas, – mes šiandien dejuojame, kremtamės, o ji kantriai nešė savo gyvenimo kryžių, skleidė Kristaus meilės dvasią ir tiesą. Ji suprato, kad bet kokiomis gyvenimo aplinkybėmis svarbiausia mylėti Dievą visa širdimi, kaip save patį.“

Apie A. Dirsytės gyvenimą, kančią Sibire, jos parašytą maldaknygę, studijas, kovą ir nepasidavimą nešant savo sunkų kryžių kalbėjo svečias iš Amerikos kun. Kęstutis Trimakas. Profesorias teigimu, Adelė turėjo dvigubą pašaukimą – būti mokytoja ir gyva auka. Universitete susidomėjo moters kova su blogiu. Tuo metu dar nesuvokė, jog tai taps jos pašaukimu, nukreiptu į kančios kelią. Jis prasidėjo 1946 m., kai Adelė buvo suimta ir pasmerkta kalėti 10 metų Sibiro sunkių darbų stovyklose. „Ji iki pat galo nenusileido, – sakė profesorius, – neišdavė Gėrio, nors buvo kankinama iki jėgų išsekimo. Tą kančią Adelė aukėjo už savo tautą.“

Irena Dirsytė-Vitkevičienė papasakojo apie 1988 m. įvykusį susitikimą su Adele Dirsyte, kurią menkai tepažinojo, sapne. Nuo to laiko lyg iš dangaus duota stiprybė laiko rūpinimąsi Adelės Dirsytės sodyba. Minėjime skaitytos maldos iš Dievo tarnaitės maldaknygės padėjo pajusti nuostabų jaunos merginos sielos grožį, pamaldumą – irat

Vokiečių ir lietuvių kultūros dienos

Rugsėjo 18–22 d. Lietuvoje lankėsi Kolpingo draugijos nariai iš Vokietijos, Schwenningeno. Penktadienį jie svečiavosi Vilniuje, vėliau apsistojo Lietuvos Kolpingo draugijos kultūros ir švietimo centre Troškūnuose. Šeštadienį svečiai aplankė Kryžių kalną, Šiaulius ir Šiluvą. Šiluvos Švč. Marijos Apsireiškimo koplyčioje dalyvavo ir giedėjo vakaro šv. Mišiose.

Sekmadienį, rugsėjo 20 d., Troškūnuose surengta Vokiečių kultūros diena, kaip atsakas į tuo pačiu metu Bavarijoje, Ot-

tobeureno vienuolyne, vykusią Lietuvos kultūros dieną. Vokietijoje Lietuvai atstovavo keletas delegacijų: valstybės ir kultūros atstovai, Lietuvos Kolpingo draugijos nariai bei Lietuvos kariuomenės ordinaras Šiaulių vysk. Eugenijus Bartulis, kuris kartu su Vokietijos kariuomenės ordinaru Augsburgio vyskupu Walteriu Mixa aukojo šv. Mišias. Giedojo choras „Jaunoji muzika“. Po šv. Mišių vyko Kauno valstybinio simfoninio orkestro koncertas. Vėliau vysk. E. Bartulis tarė sveikinimo žodį ir skaitė pranešimą apie Lietuvos indėlį į Europą. Lietuvos delegacijoms buvo surengta kultūrinė-pažintinė programa po Augsburgą. Lietuvos Kolpingo draugijos nariai posėdyje su Augsburgio vyskupijos Kolpingo švietimo centro vadovais svarstė ateities projektų ir bendradarbiavimo plėtojimo perspektyvas.

Troškūnuose šventė prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukojo parapijos klebonas kun. Saulius Filipavičius ir kun. Stefanus Werneris. Buvo meldžiamasi už lietuvių ir vokiečių tautas, jų draugystę ir bendradarbiavimą. Giedojo Troškūnų parapijos ir Schwenningeno Kolpingo draugijos vyrų chorai. Homilijoje kun. Stefanus Werneris, kviesdamas apmąstyti dienos Evangeliją, pasidalijo mintimis ir išgyvenimais, kuriuos patyrė Lietuvoje, Kryžių kalne. „Stovėdami tarp tūkstančių kryžių kiekviename iš jų matėme atskiros žmogaus likimą, jautėme, koks tai stiprybės šaltinis lietuvių tautai. Šis kalnas – konkretus šlovinimo ir dėkingumo maldos liudijimas, išreikšiamas žodžiais: „Garbiname Tave, Viešpatie Jėzau Kristau, ir šloviname Tave, kad šventuoju Kryžiumi atpirkai pasaulį“, – sakė pamokslininkas. Visos delegacijos vardu kun. Stefanus padėjo lietuviams už svetingumą, pasidžiaugė saulėtu oru ir gražia Lietuvos žeme.

Po šv. Mišių Lietuvos Kolpingo draugijos kultūros ir švietimo centro kiemyje vykusiam susitikime dalyvavo Lietuvos Kolpingo draugijos nariai iš įvairių Lietuvos miestų. Kartu su svečiais iš Schwenningeno lietuviai dalijosi patirtimi ir aptarė bendradarbiavimo

Apžvelgdamas Bažnyčios istoriją jis priminė, kad Jeruzalės Susirinkime buvo nutarta nereikalauti iš pagoniškos kilmės tikinčiųjų laikytis žydiškų papročių. Keletą šimtmečių Bažnyčioje drauge gyvavo ir žydiškoji tapatybė, tačiau baigiantis IV a. žydiškų bendruomenių neliko. Tarp šio reiškinio priežasčių prelegentas nurodė kai kurių Bažnyčios tėvų (Ireniejaus Lijoniečio, Ambraziejaus, Kirilo Jeruzaliečio, Jono Auksaburnio) plėtotą teologinę liniją. Pasak J. Fichtenbauerio, žydiškųjų šaknų nepaisymas vėliau nulėmė kai kuriuos klaidingus Šventojo Rašto aiškinimus. Tai buvo pirmas susiskaldymas krikščionybėje. Vėliau jį sekė kitos skilimo dramos. Prelegentas metaforiškai siūlė gydyti Bažnyčios susiskaldymo žaizdas „antruoju Jeruzalės Susirinkimu“, kuriame, panašiai, bet atvirkščiai kaip pirmajame, būtų svetingai priimta krikščionybės žydiškoji tapatybė. Pasak jo, ją išreiškia mesijinių žydų judėjimo reiškinys. Mesijiniai žydai yra įtikėję Jėzų, priėmę krikštą, tačiau drauge laikosi šabo, apipjaustymo ir kitų žydų papročių.

J. Fichtenbaueris trumpai apžvelgė mesijinių žydų judėjimo istoriją pradedant nuo 1742 m. Amsterdame įsteigtų bendruomenių, vėlesnę jų plėtrą XIX a. carinės Rusijos teritorijoje. Iškalbingas ženklas buvo Izraelio valstybės įkūrimas 1948 m. Mesijinis judėjimas (ypač JAV) sustiprėjo po šešių dienų karo 1967 m. Dar viena judėjimo banga atėjo 1989 m. pradėjus byrėti Sovietų Sąjungai. Šiuo metu mesijinių žydų bendruomenėms Izraelyje priklauso 15–20 tūkst., Vokietijoje – 5 tūkst., iš viso pasaulyje apie 300 tūkst. žydų. Pasak J. Fichtenbauerio, didžiausias mesijinių žydų judėjimo augimo potencialas Pietų Amerikoje, kur gyvena apie 20 mln. palikuonių žydų, XV a. atvykusių iš Ispanijos dėl persekiojimų.

Baigdamas konferenciją J. Fichtenbaueris minėjo Bažnyčiai iškilusius iššūkius, pirmiausia suvokiama, kad mums trūksta iš žydų kilusios Bažnyčios dalies. Mesijinių žydų judėjimas laikytinas eschatologiniu ženklu. Krikščioniškosios Bažnyčios turi užmegzti ryšius su mesijiniais žydais: tai gali revoliucingai perkeisti „klasikinį ekumenizmą“. Prelegentas taip pat nurodė iškylančius bendravimo sunkumus. Kita vertus, mesijinių žydų bendruomenės neturi vieningos hierarchinės struktūros. Bendravimą sunkina ir neigiamas žydų ortodoksų požiūris į mesijinius žydus.

-jkk-

Jubiliejiniai renginiai

Kėdainiuose

Rugsėjo 19–27 d. Kėdainiuose išsamia programa ir savaitgalio iškilmėmis su Kauno arkivyskupijos ganytojais, svečiais kunigais, gausiais parapijos ir miesto tikinčiaisiais, miesto ir šalies valdžios žmonėmis paminėtas Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai ir Šv. Juozapo bažnyčios 300 metų jubiliejus.

Visas dienas bažnyčioje nuo pat rugsėjo 19 d. lankėsi gana daug žmonių. Jie kasdien buvo kviečiami melstis atskiromis intencijomis; kalbėtas rožinis, šv. Mišias aukojo kunigai svečiai; tarp jų buvo ir kun. Kęstutis Daknevičius iš Šiaulių vyskupijos – pirmasis po sovietmečio atgautos Šv. Juozapo bažnyčios klebonas, nuoširdžiai rūpinęsis bažnyčios restauravimu ir gyvosios bendruomenės kūrimu. Vakaraus į bažnyčią atvykdavo pagiedoti dekanato parapijų chorai iš Josvainių, Paberžės, Dotnuvos, Kėdainių Šv. Jurgio bažnyčių. Maldose prašyta užtarimo parapijos mirusiesiems, Dievo palaimos čia tarnavusiems ir tarnaujantiems kunigams, melsta dvasinių pašaukimų,

melstasi už politinius kalinius ir tremtinius, už šeimas, parapijos geradarius ir rėmėjus, už sergančius parapijos narius ir visą bendruomenę, bažnyčios tarnautojus. Kasdien adoruoatas Švč. Sakramentas.

Ypač daug žmonių susirinko pasimelsti už ligonius ir neįgaliuosius rugsėjo 23 d. Tą dieną išsimintinai giedojo Kėdainių „Ryto“ vidurinės mokyklos jaunimo choras. Parapijiečiai ir svečiai liko sužavėti Kėdainių muzikos mokyklos vaikais, kurie grojo kanklėmis, skaitė eiles, ansambliu „Giesmė“, Ežerėlio kultūros centro giedotojomis. Ypač iškilmių dienomis parapijai talkino Kėdainių socialinio bendruomenės centro etnografinis ansamblis „Temela“, taip pat po iškilmių linksminęs Truskavos etnografinis ansamblis „Vermena“. Parapijos šventę praturtino Kėdainių literatai, surengę bažnyčioje sakralinės poezijos popietę, paskaitą apie bažnyčios istoriją skaitęs Kėdainių krašto muziejaus direktorius Rimantas Žirgulis, parapijos salėje surengta diskusija apie skirtingų religijų kultūros paveldą praеityje ir dabar Kėdainiuose.

Jubiliejinių iškilmių kulminacija buvo rugsėjo 26–27 d. Šeštadienį Šv. Juozapo litanija prasidėjusiai iškilmingai Eucharistijos liturgijai vadovavo parapijoje apsikanę Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Šv. Mišias koncelebravo mons. Adolfas Grušas, mons. Vytautas Grigaravičius, parapijos klebonas kun. Gintaras Pūras, svečiai kunigai iš kitų arkivyskupijos dekanatų. Šių iškilmių pradžioje arkivyskupas konsekrovo naująją bažnyčios altorių. Ganytojas ir iškilmėse dalyvavę kunigai pasirašė altoriaus konsekravimo aktą. Šv. Mišiose buvo meldžiamasi už parapiją, giedojo jos choras. Džiugių iškilmių proga arkiv. S. Tamkevičius linkėjo visiems širdimi priimti Evangelijos žinią – tik tada ji duosianti gerų vaisių.

Sekmadienį Šv. Juozapo parapija šventė Evangelijos žinios tūkstantmečiui Lietuvai jubiliejų. Sumos šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas. Po šv. Mišių šventoriuje buvo pašventinta skulptūra „Angelas“ (autorius – Julius Urbonavičius).

Parapijos klebonas dėkojo visiems iškilmių dalyviams ir organizatoriams, chorams ir jų vadovams už dalyvavimą jubiliejiniuose renginiuose ir šv. Mišiose. Šventę geranoriškai rengti padėjo visi, kurie buvo prašyti pagalbos – kunigai, mokytojai, dailės mokykla, spaustuvė, savivaldybės, seniūnijos, kultūros darbuotojai. -žp-

Kaune

Evangelijos žinios Lietuvai tūkstantmečio ir Šv. Pranciškaus brolijos 800 metų įkūrimo jubilėjaus proga Šv. Vincento Pauliečio (Petrašiūnų) parapijoje visą savaitę nuo rugsėjo 27 d. iki spalio 4 d. vyko misijos ir evangelizacija. Aplankytos „Nemuno“, Kovo 11-osios, Statybininkų, Petrašiūnų vidurinės mokyklos. Surengta brolių kapucinų evangelizacinė giesmių ir liudijimų akcija prie prekybos centro „Molas“. Kasdien vyko konferencijos, į kurias buvo kviečiami svečiai: broliai pranciškonai, joanantai, Tiberiados broliai, taip pat brolis kapucinas iš misijų Afrikoje. Kiekvieną dieną po vakarinių šv. Mišių buvo rodomas vaidinimų ciklas apie šv. Pranciškų. Penktadienį surengtas Kryžiaus kelias parapijos intencija nuo Kryžių kalnelio ir Atgailos pamaldos su Sutaikinimo sakramentu. Sekmadienį, Šv. Pranciškaus atleidų dieną, šv. Mišias aukojo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Vėliau tą dieną pašventintas ir atidarytas parapijos ir kapucinų istorijos muziejus.

-kasp-

galimybės. Šventinę programą pajvairino apsikanymas Troškūnų siauruko stotyje, kur vyko renginys, skirtas Aukštaitijos siauruko 110 metų jubiliejui. Po pietų Lietuvos Kolpingo draugijos kultūros ir švietimo centro salėje renesanso šokius šoko Anykščių šokių grupė „Baltoji panama“. Pirmadienį svečiai iš Vokietijos aplankė Kolpingo kolegiją Kaune, o antradienį – Trakus.

-sam-

Paminėta Pasaulinė gyvūnijos diena

Spalio 4-ąją, minint Šv. Pranciškaus Asyžiečio dieną, švenčiama ir Pasaulinė gyvūnijos diena. Šiomet Lietuvos valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (VMVT) į šventę Troškūnuose, kur vyko Šv. Pranciškaus atleidai, kvietė dalyvauti ūkininkus, veterinarijos gydytojus, moksleivius, pedagogus, valstybinių ir visuomeninių organizacijų atstovus bei visus, kurie neabejingi gamtai, gyvūnams. Šv. Mišias aukojo Vilniaus kunigų seminarijos dėstytojas kun. Daniel Dikevič. Po šv. Mišių bažnyčioje vyko Anykščių muzikos mokyklos moksleivių koncertas. Buvo įteikti apdovanojimai „Sekime šv. Pranciškaus pavyzdžiu“, kuriuos kasmet paskelbia Lietuvos valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba. Padėkos už neabejingumą sužeistiems gyvūnams buvo įteiktos moksleiviams, už šviečiamąją veiklą – pedagogams ir veterinarijos gydytojams, už profesionalumą – įvairių tarnybų atstovams.

Padėka už visuomenės švietimą gyvūnų globos klausimais buvo įteikta ir Troškūnų Švč. Trejybės bažnyčios klebonui kan. Sauliui Filipavičiui. Po pietų visi vienuolyno patalpose galėjo apžiūrėti Troškūnų dailės ir meno mokyklos moksleivių kūrinių parodą aplinkosaugos ir ekologijos tematika. Šventinę programą vainikavo kelionė siauruku į Anykščius. Idėja Pasaulinę gyvūnijos dieną minėti spalio 4 d. kilo 1931 m. metais Florencijoje, tarptautinės konferencijos, skirtos gyvūnų globai, metu. Lietuvoje šios dienos minėjimas Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje

tapo gražia tradicija, ir jau 5 kartą šventė pradedama šv. Mišiomis. -sam-

Drauge šventė šv. Mišias

Rugsėjo 23 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje šv. Mišias drauge šventė Kauno arkivyskupijos ir kai kurios Vilkaviškio vyskupijos katalikiškųjų mokyimo įstaigų bendruomenės. Gausiai šiose pamaldose dalyvavo VšĮ Kauno Jėzuitų gimnazijos, VšĮ „Ažuolo“, VšĮ Juozo Urbšio, VšĮ Julijanavos, VšĮ „Vyturio“, VšĮ Šv. Mato katalikiškųjų vidurinių mokyklų moksleiviai, mokytojai, vadovai, miesto savivaldybės darbuotojai. Eucharistijos liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, mokyimo įstaigų kapelionai. Pamokslą pasakęs arkiv. S. Tamkevičius džiaugėsi galimybe drauge, kaip viena šeima, prašyti Dievo palaimos, linkėjo jauniems žmonėms būti Kristaus pagautiems, kad Evangelijos raugas pasiektų atvirą žmogaus širdį.

-kasp-

Paskaita apie angelus dailėje

Rugsėjo 24 d. Kauno miesto muziejuje paskaitą „Angelų vaizdavimo tradicija ir reikšmė bažnytinėje dailėje“ skaitė VDU Menų fakulteto doktorantė, Kauno arkivyskupijos muziejaus darbuotoja Raimonda Norkutė.

„Angelai – grynai dvasiniai, bekūniai ir nemirtingi kūriniai, asmeninės būtybės, apdovanotos protu ir valia, Dievo pasiuntiniai vykdant visų žmonių išganymo misiją. Šventajame Rašte jie minimi apie 300 kartų ir įvardijami kaip Dievo sūnūs, Jo tarnai, žvaigždės, dvasios. Angelai, kaip ir šventieji, džiaugiasi palaimintu Dievo regėjimu“, – supažindindama su angelų teologine samprata sakė prelegentė, pereidama prie temos apie šių būtybių hierarchiją. Paminėjusi, jog angelai suskirstyti į devynis rangus, arba chorus, prelegentė kalbėjo tik apie pirmosios

Vyskupo Juozo Žemaičio MIC kunigystės 60-osios metinės

Rugsėjo 20 d. Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje iškilmingai paminėtos 60-osios vyskupo emerito Juozo Žemaičio MIC kunigystės metinės. Šv. Mišiose dalyvavo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, Elko vyskupas Jerzy Mazuras SVD, Drohičino vyskupas Antoni Pacifykas Dydyczius, Lietuvos vyskupai ir kunigai.

Šv. Mišioms vadovavo kunigystės jubiliejų švenčiantis vyskupas Juozas Žemaitis MIC. Homiliją arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ pradėjo primindamas, jog šiuos metus popiežius Benediktas XVI paskelbė Kunigų metais ir kviečia melstis už kunigus bei melsti naujų pašaukimų į kunigystę, o šandien neeilinė proga tokiai maldai – vyskupo Juozo Žemaičio MIC kunigystės šešiasdešimtmetis ir vyskupystės dvidešimtmetis. Tai kartu ir galimybė pamąstyti, kaip Jėzaus Kristaus paliktoji kunigystės dovana realizuojasi ne kokio nors kanonizuoto šventojo gyvenime, o mūsų dienomis tarnavusio ir tebetarnaujančio tikintiesiems kunigo, vienuolio ir vyskupo gyvenime. Ganytojas kvietė pamąstyti, ką reiškia sekti Kristumi. Pasak arkivyskupo, Juozas Žemaitis rinkdamasis kunigystės kelią žinojo, jog nebus nei lengva, nei patogu, nes jau turėjo patirties, kas yra NKVD. Baigdamas homiliją arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ sakė, kad sekimas Kristumi tuo ir žavus, jog galima ištvėringai priimti bet kokį pečius slegiantį kryžių, ištvėringai daryti gerus darbus ir tyliai džiaugtis vien tuo, kad esi pašauktas būti Kristaus mokiniu, ir palinkėjo, jog šio tylaus džiaugsmo būtų sklidina jubilieato širdis.

Šv. Mišių pabaigoje vyskupą Juozą Žemaitį MIC sveikindamas apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi perdavė popiežiaus Benedikto XVI ypatingą apaštališkąjį palaiminimą. Sveikinimo žodį tarė vyskupas iš Lenkijos ir kaip atminimo dovaną įteikė iš Sibiro akmenų pagamintą rožinį, simbolizuojantį ištvėrmę. Kardinolo Audrio Juozo Bačkio sveikinimą, kuriame linkima Dievo palaimos ir Švč. Mergelės Marijos, Dievo Motinos, užtarimo, perskaitė vyskupas Juozas Tunaitis. Lietuvos marionų provincijos ir visos vienuolijos vardu vyskupą sveikino kunigas Vytautas Brilius MIC, gausios Dievo palaimos linkėjo kunigai iš Zanavykų krašto, Vilkaviškio vyskupijos katedros kapitulos dvasininkai.

Vyskupas Juozas Žemaitis padėkojo sveikintojams ir visiems susirinkusiems į iškilmes bei kartu besimeldusiems ir dėkojusiems už suteiktas Dievo malones. Pasibaigus šv. Mišioms vyskupą Juozą Žemaitį MIC sveikino katalikiškų organizacijų nariai bei kiti išskilmėse dalyvavę tikintieji.

-rs-

Jaunimo ir šeimų diena Šiluvoje*

Rugsėjo 12 d., vasariškai šiltą rugsėjo šeštadienį, gausi minia piligrimų, prieš pagrindines šv. Mišias tarsi jūra užplūdusi aikštę Šiluvoje, šventė Jaunimo ir šeimų dieną. Ši minia tądien buvo ypač jaunatviška – į Šiluvą atvyko daugybė vidurinėse mokyklose besimokančio ar aukštosiose mokyklos studijuojančio

* Dėl apmaudžios techninės klaidos praeitame „Bažnyčios žinių“ numeryje išsprūdo viena svarbi Šiluvos atlaidų diena, skirta jaunimui ir šeimoms. Atsiprašome mielų skaitytojų ir pateikiame šią informaciją dabar.

jaunimo, šiemet pirmąją Komuniją priėmusių vaikų bei Sutvirtinimo sakramentą – jaunuolių, juos lydėjusių mokytojų, parapijų katechetų, jaunimo grupių vadovų, švietimo institucijų bendruomenių, valdžios žmonių. Dalyvauti šios dienos maldingoje programoje atvyko ir daugybė šeimų su vaikais, sužadėtinė, kurie dar rengiasi priimti Santuokos sakramentą. Atvykstančius į iškilmes jaunesni Kauno arkivyskupijos ministrantai apdovanojo balionais su užrašytais Dievo meilės žodžiais. Atvykusiems piligrimams patarnavo Kėdainių dekanato kunigai; drauge su talkiniais kitų vyskupijų dvasininkais apie dvidešimt jų klausė išpažinčių, aukojų šv. Mišias.

Besirenkantys į pagrindines pamaldas klausėsi t. Aldono Gudaičio SJ mokyto, skirto jaunimui ir šeimoms. „Nebijokime pažinti Jėzaus, kuris duoda pašaukimus. Dievas kiekvienam turi savo planą. Svarbu tai, ką darau šiandien, daryti iš širdies. Šiandien būkite geru mokiniu, studentu, o rytoj būsite tuo, kam Dievas pašauks“, – tėvas jėzuitas mokė aikštėje išsibarsčiusius, kai kur tiesiog ant žolės būreliais susėdusius jaunuosius Šiluvos piligrimus. Tėvams, kurių dauguma į brangią Marijos apsireiškimo šventovę atsivežė ir savo vaikus, buvo palinkėta daugiau gyvenimo džiaugsmo, dėl karjeros ar pinigų neaukoti savo vaikų ir galimybės matyti juos kasdien gražiai augančius.

Sužadėtiniai ir šeimos turėjo progą iš naujo apmąstyti Santuokos sakramento malonę klausydamiesi kun. Artūro Kazlausko katechezės ir rengdamiesi pagrindinėms šv. Mišioms „Šeima – tai paties Dievo atvaizdas. Santuoka – įsipareigojimas būti Dievo ženkle“, – sakyta katechezėje. Pasak kun. A. Kazlausko, sutuoktinių meilė ir dovanojimasis vienas kitam – tokie patys, kaip Kristaus meilė savo Bažnyčiai, o Dievo – ištikima meilė žmogui. Kaip tik todėl santuoka yra neišardoma; ji – tai ne tik Dievo atvaizdas, bet ir jo ištikimas buvimas su žmogumi.

12 val. iškilmingoje Eucharistijos liturgijoje buvo meldžiamasi už sužadėtinius, šeimas, vaikus ir jaunimą. Liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, beveik trys dešimtys kunigų iš įvairių Lietuvos vyskupijų, taip pat vienuolinių kongregacijų broliai. Arkiv. S. Tamkevičius sveikino iškilmių dalyvius – VDU, KTU, LŽŪU vadovus ir bendruomenių narius, Kėdainių krašto vadovus bei Seimo narius, Lietuvos katalikiškųjų ir kitų mokyklų jaunimą ir mokytojus, ypač gausias organizuotas piligrimų grupes, atvykusias iš tolimų Lietuvos kampelių, „Tikėjimo ir šviesos“ bendruomenės narius, piligrimus iš Punsko, atlaidų savanorius, arkivyskupijos ministrantus, Kybartų jaunimo chorą, giedojusį per Mišias. „Melskimės už jaunuosius antrojo tūkstantmečio Lietuvos piliečius, kurie kurs Bažnyčios ir Lietuvos ateitį“, – ragino arkivyskupas, kviesdamas šioje maldoje pasijusti viena didele Dievo šeima.

„Šv. Brunonas savo kankinyste paliudijo, koks brangus yra Dievo žodis“, – sakė ganytojas per pamokslą pabrėždamas, kad Bažnyčia su viltimi žvelgia į jaunus žmones, kurie taps gerais ateities kūrėjais, jeigu tik įsileis į savo širdį pasaulio gelbėtoją Jėzų. Ganytojas priminė suaugusiųjų atsakomybę ir jų pavyzdį jaunimui, kaip patys brangina krikščioniškąsias vertybes. Pamoksle iškelta šeimos, mylinčio tėvo ir mylinčios motinos svarba vaikui ir priminta skriauda, kai jis apleidžiamas. Su nerimu kalbėta apie šeimos ateitį – nežinia, kokių kelių pasuksianti Europa šeimų atžvilgiu. Arkiv. S. Tamkevičius užbaigė pamokslą kreipimusi į Šiluvos Dievo Motiną, kad ji globotų Lietuvos

ir trečiosios hierarchinės eilės angelus. Kad ankstyvaisiais krikščionybės amžiais angelai buvo vaizduojami kaip jaunikaičiai, vilkintys tunikomis, byloja Romos šv. Priscilos katakombų freska su arkangelo Gabrieliaus apsireiškimo Mergelei Marijai scena. Freska tapyta II a. pab. arba III a. pr. Vėliau, V a. pirmoje pusėje, angelai dailėje įgavo svarbiausią bruožą – imti vaizduoti su sparnais. „Ankstyvosios gotikos menui būdinga sparnus suformuoti vien iš povų plunksnų, jose matomos akys. Povas – nemirtingumo simbolis. Ir angelai niekada nemiršta“, – kalbėjo R. Norkutė, minėdama ir šviesumą – kitą angelų skiriamąjį bruožą: jų apdarai šviesūs arba artimi ugnies spalvai.

Pirmieji angeliškoje triadoje – serafimai ir cherubinai. Jie vaizduojami esantys arčiausiai Dievo Sosto, arba Švč. Trejybės. Prelegentė, rodydama Vakarų Europos senojo bažnytinio meno pavyzdžio – paveikslą, kuriame pavaizduotas serafimas, koks jis apsireiškė šv. Pranciškui, iliustraciją, atkreipė dėmesį, kad Lietuvoje panašių senų vaizdų nėra. Cherubinai iš pradžių vaizduoti kaip keturgalvės, vėlėliau kaip apskritimo formos veido būtybės, nusagstytos daugybės akių – ypatingos įžvalgos simbolių, su atributais ratu ir knyga. Renesanso epochoje jie įgijo žaismingas kūdikių su drugelių sparnais formas. Cherubinai XIX a. nutolo nuo sakralinio meno – imti vaizduoti su jaunomis moterimis kaip nekaltumo, tyrumo simbolis. Viduramžiais serafimai ir cherubinai vaizduoti panašiai – kaip sparnuotos kūdikiškos galvutės. Kiti dažniausiai vaizduojami angelų tipai – arkangelai ir angelai sargai. Savo mintį, jog galinčiausias iš angelų arkangelas Mykolas, prelegentė iliustravo rodydama XVII–XVIII a. paveikslus iš Balbieriškio, Plungės, Šumsko, kitų bažnyčių. Dar kitos Vakarų Europos ir Lietuvos meno kūrinių iliustracijos patvirtino R. Norkutės žodžius, jog arkangelas Gabrielielis taip pat vaizduojamas sparnuotas, daugiausia baltais drabužiais, stovintis prieš Mergele Mariją. Apie XVI a. jis pradėtas vaizduoti su trišake trižiede balta lelija

rankoje – Mergelės Marijos nekaltumo bei Švč. Trejybės simboliu. Arkangelas Rapolas vaizduojamas kaip paprastas, mielas, jaunas keliautojas su lazda rankoje, jo atributas – žuvis. „Angelas sargas užjaučia, gelbėja nuo pavojų, piktųjų dvasių, įkvepia jėgų, suteikia dvasinės paguodos, padeda įvykdyti pareigas. Svarbiausias jo uždavinys – neleisti sielai išslysti iš kelio, vedančio į išganymą“, – aiškino prelegentė, rodydama XVIII a. paveikslų iš Mitkaičių, Tabariškių bažnyčių iliustracijas.

Pažaislio bažnyčios freskų, Gdanskio Švč. M. Marijos bažnyčios skulptūrų iliustracijos bylojo išskirtinį – muzikuojančių, šokančių, dainuojančių – angelų tipą. Toks vaizdavimas išpopuliarėjo renesanso ir baroko dailėje. Pasak prelegentės, angelai groja laikmečio instrumentais. Jų šokis, daina, muzika, džiaugsmas – tai meilės ir atsidavimo Dievui, dieviškosios harmonijos simbolis. Paskaitą R. Norkutė baigė pabrėždama, jog angelai meno kūrinyje – antraeilės figūros, kreipiančios prasminį svorį link kitų jo figūrų.

-jkk-

Keliais žodžiais

Bagotoji. Rugsėjo 26 d. 52 parapijiečiai keliavo po Lietuvą. Šį kartą aplankytas Anykščių kraštas. Pažintinis maršrutas pradėtas nuo Puntuko. Kitas sustojimas – A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus. Čia pat pasigrožėta ir S. Petraškos įvairiapalvių akmens dulkių kūrinių paroda. Iš čia kelias vedė į Siaurojo geležinkelio stoties muziejų. Stoties viršininkas išsamiai supažindino su šiuo technikos, istorijos ir architektūros paminklu. Vėliau nuvykta į Arklio muziejų ir šalia esančią J. Biliūno sodybą, aplankytas rašytojo kapas ant Liūdiškių kalvos, Vorutos (Šeimyniškių) piliakalnis ir Anykščių bažnyčia, tą dieną šventusi savo 100 metų jubiliejų. Grįžtant namo Kavarsko bažnyčioje švęstos Mišios. Kelionę parėmė Katalikų religinės šalpos fondas.

-ag-

šeimas, vaikus, jaunimą, kad padėtų jiems pamilti Dievo žodį ir juo remti savo jaunystę bei visą gyvenimą.

Vėliau išskilmėje dalyvavę sutuoktiniai buvo pakviesti atnaujinti Santuokos sakramento pažadus. Atnašų procesijoje, be kitų gausių atnašų, buvo nešami vardai vaikų, augančių vaikų namuose, – už juos žmonės buvo kviečiami įsipareigoti kasdienei maldei.

Po ganytojišku palaiminimu pasibaigusį šv. Mišių piligrimai, kaip ir kitomis dienomis, neskubėjo namo. Vieni jų lankė Apsireiškimo koplyčią ar baziliką su malonėmis garsiu Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslu ar meldėsi prie šios šventovės Ligonių Sveikatos koplyčioje išstatyto Švč. Sakramento. Bazilikoje vyko sakralinės muzikos koncertas. Koncertavo Rasa Juzukonytė (sopranas) ir Aušra Motuzienė (vargonai).

Tądien Šiluvoje šeimos ir jaunimas arkivyskupijos Šeimos bei Jaunimo centrų buvo kviečiami dalyvauti ir specialioje jiems skirtoje programoje. Iškart po šv. Mišių čia pat, aikštėje, rateliais susėdusios šeimos keliose grupelėse klausėsi ir dalijosi su broliais joanitais, pranciškonais, jėzuitais, benediktiniais įvairiomis temomis: apie dialogą poroje ir su Dievu, apie kryžių šeimoje, viltį ir kt. Jaunimas grupelėse bendravo su broliais kapuciniais, saleziečiais, marijonais, seserimis asumpcionistėmis, vargdienėmis ir kalbėjosi apie meilę, jos darbus, tikėjimo skydą, jauno žmogaus vilties šaltinius ir kt.

Vėliau *Naujosios Sandoros* bendruomenė parodė evangelizacinę programą, o muzikuojančių kunigų grupė surengė koncertą.

-kasp-

Vokiečių ir lietuvių gimnazistų akcija

Rugsėjo 26–30 d. Kauno jėzuitų gimnazijoje viešėjo bendraamžiai iš Vokietijos – gimnazistai ir mokytojai iš Eichšteto Šv. Vilibaldo gimnazijos, su kuria draugaujama 18 metų.

Rugsėjo 29 d. surengta šventinė eiseną-akcija „Mums jau 360 metų“ iš Rotušės aikštės Vilniaus gatve ir Laisvės alėja iki Kauno savivaldybės. Eisenoje dalyvavo *Big Band* grupė iš Šv. Vilibaldo gimnazijos ir abiejų šalių gimnazistai. Akcijos metu moksleiviai dalijo obuolius su gimnazijos simbolika. „Mes džiaugiamės pažinimo, tikėjimo, pilnatvės vaisiais, kuriuos brandiname savo gimnazijoje ir norime dalytis su kitais. Praeivius vaišinsime obuoliais, kurie prinoko kompozitoriaus Stasio Šimkaus sūnų mums dovanotame sode. Jaučiamės laimingi galėdami dalytis savo dovanomis su kauniečiais ir mūsų svečiais. Savo malda ir džiaugsmo darbais norime padėkoti visiems“, – sakoma gimnazijos išplatintame pranešime.

Po pietų Kauno arkivyskupijos konferencijų salėje surengtas bendras Šv. Vilibaldo ir Kauno jėzuitų gimnazijų koncertas „Nematoma jungtis tarp mūsų visų širdžių“.

Šia akcija pradedamas švęsti Jėzuitų gimnazijos 360 metų jubiliejus. Iškilmes vainikuos baigiamoji jubiliejinė konferencija gruodžio 3-iają, Šv. Pranciškaus Ksaverio, Jėzuitų bažnyčios ir gimnazijos globėjo, dieną.

-Kn-

„NORMALUS“ ŠVENTUMAS

Visi Šventieji

Apr 7, 2–4. 9–14; Jn 3, 1–3; Mt 5, 1–12

Žmogui įprasta už pastangas laukti atlygio ir dirbujantis siekti pelno. Nerimastingai sekame kylančias kainas, didėjančius mokesčius ir pastebime visa tai, kas mūsų asmeninei kišenei neša nuostolį. Nors turime visomis jėgomis stengtis ir dirbuotis gyvendami šioje žemėje, ne menkliau būtina siekti amžinojo atlygio, nenykstančio užmokesčio danguje. Privalome tinkamai suskirstyti savo gyvenimo prioritetus. Laimė, mūsų pastangos yra ne vienintelis veiksnys, nulemiantis atlygį danguje. Dievo malonė yra nepelnyta dovana. Amžinybės atlygis pirmiausia dovanojamas, o ne uždirbamas. Ši tiesa visu aiškumu nušvinta Visų Šventųjų iškilmėje: „Džiūgaukite, nes jūsų laukia gausus atlygis danguje.“

Galime rasti įvairių rekomendacijų apie sveiką mitybą, sodo priežiūrą, keliones į kalnus ir daugybę kitų dalykų. Taip pat yra daug dvasinio turinio knygų, padedančių siekti šventumo. Tačiau veltui ieškotume vienintelio visiems vienodai tinkančio recepto. Per Visų Šventųjų iškilmę švenčiame vienintelį tikslą ir drauge šventumo kelių įvairovę. Kristus aiškino, kas yra šventumo kelias, pirmiausia kalbėdamas apie palaiminimus, po to savo pavyzdžiu rodė, kaip eiti kryžiaus keliu. Šventumo kelias reikalauja ryžtingų pastangų. Jėzus yra pasakęs, kad Dangaus karalystę smarkieji grobia jėga. Tačiau tai nereiškia priešiškos konkurencijos. Net mūsų priešininkai ir persekiotojai savaip padeda mums tobulumo kelyje.

Skaitydami šventųjų biografijas kiekvienas randame sau artimų pavyzdžių. Nuostabu tai, kad šventieji siekdami idealo drauge abiem kojomis išlieka ant žemės. Jie realistiškai priima gyvenamojo laiko sąlygas ir dėmesingai rūpinasi žemiškojo gyvenimo bendrakaičiais. Siekti šventumo anaipol nereiškia pabrėžtinai išsiskirti iš kitų, stengtis būti ypatingam. Veikiau priešingai: tai normalus gyvenimas, džiugiai priimant kasdienybę. Lepinamiems technologinių patogumų trečiojo tūkstantmečio žmonėms kasdienybės džiaugsmas tampa vis retesnis deficitas.

Šventumas yra drauge dovana ir užduotis. Šios iškilmės metu minime daugybę žinomų ir nežinomų šventųjų. Jie yra mūsų pavyzdžiai, užtarėjai ir globėjai. Pagal pamaldumo tradicijas į įvairius šventuosius kreipiamės skirtingais reikalais, pavyzdžiui, į šventąjį Antaną, prašydami padėti rasti pamestą daiktą. Tačiau

svarbiausia, ko turėtume prašyti šventųjų užtarimo, yra Dangaus karalystės malonė. Mes dar tik siekiame to tikslo, kurį šventieji jau pasiekė. Kartais į šventuosius žvelgiame kaip sporto sirgaliai į savo komandą: jais didžiuojamės, švenčiame jų pergalę, pasikabiname jų atvaizdus, tačiau patys nedalyvaujame komandos žaidime. Šiandienos iškilmė mus turi pamokyti priešingos nuostatos. Šventasis Paulius rašo: „Tokia gi Dievo valia – jūsų šventėjimas“ (1 Tes 4, 3). Jis ne kartą vadina krikščionis šventaisiais. Vatikano II Susirinkimas moko: „Bažnyčios šventumas be paliovos reiškiasi ir turi reikštis malonės vaisiais, kuriuos Šventoji Dvasia brandina tikinčiuosiuose“ (LG 39).

Skaitinys iš Pirmojo Jono laiško ragina: „Žiūrėkite.“ Į ką turime per šiandienos iškilmę žvelgti, ką apmąstyti ir ką švęsti? „Mes vadinamės Dievo vaikai – ir esame.“ Šventasis Jonas sako, kad kvietimas tapti šventais galioja tik todėl, kad Dievas mus myli ir esame jo vaikai. Toliau sakoma, jog pasaulis nepažino Dievo, taip pat nepažįsta ir mūsų. Kas nepažįsta Dievo ir jam neatsiveria, tam nesuprantamas ir mūsų krikščioniškasis gyvenimas. Pasaulis, apie kurį rašo šventasis Jonas, nėra tik išorinis pasaulis ir kiti žmonės. Šis pasaulis glūdi taip pat mūmyse. Kartais sakome: „Aš pats savęs nepažįstu.“ Visų Šventųjų iškilmė yra proga pažinti save, išvelgti savyje tuos dalykus, kurie mums trukdo tapti Dievo vaikais. Būti šventam reiškia giliausia prasme būti savimi.

Šventumas yra mūsų užduotis. Šventasis Jonas kreipiasi į mus kaip mylimus brolius ir seseris. Jis broliškai dalijasi tuo, ką pats patyrė apie Dievo meilę: „Dar nepasirodė, kas būsime. Mes žinome, kad kai pasirodys, būsime panašūs į jį.“ Žemiškojo gyvenimo metu jau turime galimybę suvokti, jog esame Dievo vaikai: priimdami šventuosius sakramentus, meldamiesi, laikydami Dievo įsakymų. Tačiau tai dar ne viskas.

Šventumą iki galo pažinsime tuomet, kai peržengsime mirties slenkstį, nuskaistinti iš visų nuodėmių tapsime panašūs į Jėzų Kristų. Tuomet Jėzus galės dovanoti mums visą Tėvo meilę. Tuomet galėsime regėti Dievą. Dabar visa tai mums dovanota kaip nuostabi viltis. Ši viltis verta ryžtingų pastangų. Nuo amžių būdamas šventas Jėzus taip meldėsi už mus: „Dėl jų aš pašventinu save“ (Jn 17, 19). Jėzus pašventino save už mus įvykdydamas savo dangiškojo Tėvo valią. Tokia yra ir mūsų užduotis: vykdyti Dievo valią, laikytis Dievo įsakymų, su Jėzumi nešti kasdienio gyvenimo kryžių. Gera šauktis šventojo Antano užtarimo pametus raktus, tačiau dar labiau dera sekti šventųjų pavyzdžiu prašant, kad nepamestumė svarbiausio dalyko – dangaus.

NAŠLĖS PAMOKA

32 eilinis sekmadienis (B)
1 Kar 17, 10–16; Žyd 9, 24–28; Mk 12, 38–44

Neturtingos našlės auka yra visiškai menka piniginiu požiūriu, tačiau labai vertinga dvasine prasme. Našlės skatikai vertę suteikia pasitikintis tikėjimas. Per atsidavimo ir pasitikėjimo kupiną tikėjimą mūsų skurdas gali tapti ypatingu turtu. Našlės pavyzdys mus ragina aukoti Dievui visa tai, kas mumyse silpniausia, gėdingiausia ir skausmingiausia. Tuomet mūsų skurdas tampa brangiu lobiu. Dievas jį gailestingai priima, kai vienijamės su paniekintu, nukryžiuotu, tačiau galiausiai prisikėlusiu Kristumi.

Pagal tuometinę tvarką žmonės aukas perduodavo šventykloje tarnaujančiam kunigui. Vargšė našlė veikiausiai priėjo susigėdusi. Ji aukojo dvi mažiausias to meto monetas. Gal kunigas nusivylęs nužvelgė ją ir atsainiai įmetė pinigėlius į skrynią. Net pagal skambesį buvo galima atpažinti monetų menkumą. Darbininko dienos užmokestis buvo keliasdešimt kartų didesnis už šią sumą. Galima numanyti, kad našlė beveik badmiriavo. Tik Jėzus žinojo tikrą našlės aukos vertę. Jis pasišaukia pas save mokinius ir moko.

Anksčiau Evangelijoje Jėzus įspėjo nesekti Rašto aiškintojų pavyzdžiu. Jie mėgsta viešai puikuotis drabužiais, garbingomis vietomis ir viešais sveikinimais. Jiems patinka daryti žmonėms įspūdį demonstruojamu maldingumu. Jie patys tiki, jog atlieka didžiulius darbus. Gausiai aukodami turtingai veikiausiai taip pat įsivaizdavo, kad duoda labai daug. Našlė nemanė aukojanti daug, ji taip pat norėjo likti nepastebėta. Iš tikrųjų, išskyrus Jėzų, niekas kitas neatkreipė į ją dėmesio.

Žinome, kad negalime jokiais turtais išpirkti savo gyvybės. Nieko neturėdami gimstame, nieko neturėdami ir iškeliaujame iš šio pasaulio, tiek turtingai, tiek vargšai. Dievo akivaizdoje išnyksta pagrindas didžiulis. Dievas žino mūsų prigimties ribotumą ir netobulumą. Dievo akivaizdoje našlės nuostata mums gali būti pavyzdys. Rodydamas į našlę, Jėzus drauge rodo į save. Prisiimdamas mūsų prigimtį nesididžiavo prieš Tėvą. Jis atidavė ne tai, ką turėjo atliekamo, bet visą save. Panašiai kaip Jėzus pagyrė našlės skatiką, taip Tėvas išaukštino Sūnaus auką. Panašiai kaip Jėzus pasišaukė mokinius ir atkreipė jų dėmesį į suvargusią moterį,

taip Tėvas mus kviečia pas save ir sako: „Šis yra mano mylimasis Sūnus, jo klausykite.“

Jėzus iškelia Rašto aiškintojų paviršinį maldingumą. Jų supratimu, malda tuo geresnė, kuo ilgesnė. Žinoma, neturime manyti, kad teisingas priešingas teiginys. Nemanykime, jog maldai skirta minutė ar penkios yra labai daug. Maldos vertė priklauso nuo jos nuoširdumo ir atitikimo gyvenimą. Mūsų pastangos gyventi pagal Evangeliją liudija maldos tikrumą.

Senajo Testamento skaitinyje girdėjome pasakojimą apie kitą našlę. Jei našlė neturėdavo ją globojančio suaugusio sūnaus, jos gyvenimas būdavo labai sunkus. Sareptos (Zarefatos) našlei grėsė badas. Nebuvo, kas ja pasirūpintų, išskyrus Dievą, pasiuntusį pranašą Eliją atlyginti už jos didžiadvaiskumą. Elijo įpėdinis Eliša (Eliziejus) sutiko kitą našlę, kuri skundėsi, kad kreditoriai nori išsivesti į vergovę du jos sūnus. Dievas jai taip pat padarė stebuklą pripildydamas aliejaus tuščius indus (2 Kar 4, 1–7). Šiandienos Evangelijoje Jėzus aštriais žodžiais kritikuoja Rašto aiškintojus, „suryjančius“ našlių namus. Senajo Testamento knygoje kartojamas įsakymas neskriausti našlių, bet sukti verslininkai visuomet rasdavo būdų apeiti įstatymus ir išnaudoti niekieno neginamas moteris. Izaijo, Jeremijo, Zacharijo ir Malachijo pranašystėse įspėjama, jog visas kraštas kenčia dėl našlių skriaudikų nuodėmių.

Girdėdami pasakojimą apie vargšę našlę turime taip pat susimąstyti apie visuomenę, kuri paliko ją likimo valiai. Žmonijos istoriją lydi įvairios vargo ir skurdo apraiškos. Pasaulį ištikusi finansų ir ūkio krizė daugelį privertė naujai pamąstyti apie socialinį teisingumą. Popiežius Benediktas XVI savo socialinėje enciklikoje *Caritas in veritate* atskleidė gilesnes krizės priežastis: jau seniai pastebimą kultūrinę ir moralinę žmogaus krizę. Popiežius ragina vėl atrasti „dovanojimo logiką“ ir neatlyginamumo principą. Visam pasauliui reikia išgydymo, tačiau pirmiausia būtina pripažinti ligą. Ne turtas yra blogybė. Bloga ir nuodėminga siekti turto neleistiniais būdais, eikvoti gėrybes skriaudžiant drauge su mumis gyvenančius vargšus. Turėtumėme žavėtis ne tik našle, paaukojusia savo paskutinius skatikus. Džiaukimės, kad visuomenėje dar yra, kas rūpinasi vargšais. Visuomenės sveikatą rodo jos rūpinimasis silpniausiais savo nariais.

Benediktas XVI Čekijoje

(KAP, KAI) Rugsėjo 26–28 d. vyko 13-oji Benedikto XVI užsienio kelionė į Čekijos Respubliką. Šventasis Tėvas lankėsi Prahėje, Brno ir Stara Boleslave. Popiežiaus vizitas sutapo su „aksominės revoliucijos“ dvidešimtmečiu. Benediktas XVI siekė atskleisti krikščionybės grožį ir sustiprinti Čekijos katalikus, kurių yra tik 30 proc. Vatikano spaudos salės direktorius kun. Federico Lombardi SJ apibendrindamas vizitą sakė, kad jam būdinga centrinė vilties tema. Pasak jo, Benediktas XVI, ragindamas laikytis tiesos ir laisvės, tęsė Jono Paulius II pradėtą darbą. Priminęs, kad Mišiose Brno oro uoste dalyvavo 150 tūkst. tikinčiųjų, kun. F. Lombardi atkreipė dėmesį, jog vienoje labiausiai sekularizuotų pasaulio šalių yra gyva krikščionių bendruomenė, kupina tikėjimo vilties. Lėktuve vykusioje spaudos konferencijoje skrendant iš Romos į Prahą Benediktas XVI sakė, kad Bažnyčia Čekijoje turi būti kūrybinga mažuma, galinti daryti įtaką ateičiai ir vesti dialogą su agnostikais. Pasak popiežiaus, Bažnyčios paveldas bei vertybės nėra vien praeities dalykas, tai gyva ir aktuali tikrovė.

Pasitikdamas Benediktą XVI Prahos oro uoste prezidentas Vaclavas Klausas priminė komunizmo žlugimo 20-ųjų metinių reikšmę žvelgiant į istorinius pokyčius Europoje. Šventasis Tėvas pirmuosius sveikinimo kalbos sakinius ištare čekiškai, po to kalbėjo angliškai. Popiežius ragino Čekijos Respublikos piliečius atrasti jų kultūrą formavusias krikščioniškąsias tradicijas. Jis išreiškė viltį, jog tiesos šviesa ir toliau ves daugelio šventųjų ir kankinių liudijimu palaimintą čekų tautą.

Po to popiežius automobiliu vyko į Prahos centrą, kur aplankė karmelitų Švč. M. Marijos Nugalėtojos bažnyčią. Toje bažnyčioje saugoma gar-

sėjanti malonėmis Kūdikelio Jėzaus statula. Pasimeldęs prie Kūdikelio Jėzaus altoriaus Benediktas XVI ragino melstis už vienybę ir santarvę visose šeimose, ypač išgyvenančiose sunkumus bei krizes. Jis pabrėžė, jog Kristuje kiekvienas žmogus yra brolis ir sesuo, kuriuos reikia priimti ir gerbti. Taip pat apgailestavo dėl vaikų patiriamo smurto bei išnaudojimo. Popiežius pradėjo kalbą čekiškai, o toliau kalbėjo itališkai. Susitikimo pabaigoje čekiškai sukalbėta „Tėve mūsų“ malda.

Po pietų ir trumpo poilsio nunciatūroje Benediktas XVI aplankė respublikos prezidentą, su kuriuo keliolika minučių kalbėjosi asmeniškai. Pasibaigus susitikimui prezidentas V. Klausas sakė, jog buvo kalbėta apie dvišalius santykius, taip pat aptarta Europos visuomeninė ir kultūrinė situacija. Kitoje salėje Čekijos premjeras Janas Fischeris susitiko su Vatikano valstybės sekretoriumi kardinolu Tarcisio Bertone, lydimu apaštališkojo nuncijaus arkivyskupo Diego Causero. Vėliau Prahos rūmų Ispanijos salėje popiežius susitiko su Čekijos politinio ir visuomeninio gyvenimo atstovais bei diplomatinio korpuso nariais. Drauge su vyriausybės bei parlamento vadovais susitikime dalyvavo pirmasis Čekoslovakijos prezidentas Vaclavas Havelas su žmona.

Kalbą politikams ir diplomatams Benediktas XVI pasakė angliškai. Jis pabrėžė, jog nuo šventųjų Kirilo ir Metodijaus laikų krikščioniškasis tikėjimas formavo Čekijos tapatybę ir suteikė viziją vykdyti jungiamąjį vaidmenį Europos širdyje (kalbos tekstą žr. 2 p.).

Vakare Prahos katedroje popiežius vadovavo Mišpams ir kreipėsi į dvasininkiją, vienuolių narius bei bažnytinių judėjimų atstovus (apie 2, 4 tūkst. žmonių). Jis kalbėjo itališkai. Pirmiausia priminė dviejų Prahos arkivyskupų kardinolų Jo-

sefo Berano ir Františko Tomašeko, taip pat daugybės vyskupų, kunigų, vienuolių ir pasauliečių, pasipriešinusių komunistų persekiojimui, gyvenimo liudijimus. Pasak popiežiaus, jų didvyriškas liudijimas primena, kad tikrai iš gilaus ryšio su Kristumi galima semtis dvasinės energijos ir iki galo įgyvendinti krikščioniškąjį pašaukimą. Priminęs komunizmo žlugimo dvidešimtmetį Benediktas XVI sakė, jog, nepaisant Bažnyčios atgautos laisvės, iki šių dienų nelengva gyvenime liudyti Evangeliją. Čekijos visuomenė ir toliau paženklinta ateistinės ideologijos žaizdų ir dažnai veikiama vartotojiško hedonizmo. Tai siejasi su vertybių krize ir plintančiu etiniu bei kultūriniu reliatyvizmu. Benediktas XVI ragino, be karitatyvinės veiklos, taip pat daug dėmesio skirti katalikų mokykloms bei jaunimo sielovadai.

Susitikimo pradžioje Katedroje popiežių pasveikinęs Prahos arkivyskupas kardinolas Miloslavas Vlkaš priminė, kad ši šventovė neseniai buvo nacionalizuota, tačiau Bažnyčia gali ja naudotis. Jis pridūrė, jog čia saugomos šventųjų Vaclovo, Vaitiekaus ir Jono Nepomuko relikvijos.

Didžiausias tikinčiųjų sambūris

Benedikto XVI aukotos Mišios Brno oro uoste – didžiausias tikinčiųjų sambūris nuo Čekijos Respublikos įkūrimo 1993 m. Mišių metu buvo gražus saulėtas oras. Rytą iš netoliese esančios bažnyčios procesijos būdu atnešta seniausia Moravijoje Dievo Motinos statula, pasak legendos atgabenta šventųjų Kirilo ir Metodijaus. Altoriaus dekoracijoje vyravo inkaro motyvas, liudijantis viltį. Benediktas XVI homilijoje sakė, kad vienintelė tikra ir nenuvilianti viltis remiasi Dievu. Šventasis Tėvas atkreipė dėmesį, jog jų šalis gyvena tokiomis kultūrinėmis sąlygomis, kurios dažnai kelia radikalų iššūkį tikėjimui, taigi ir vilčiai. Pasak

popiežiaus, tiek viltis, tiek tikėjimas mūsų laikais išstumti į privačią arba antgamtinę sritį, o asmeniniame ir viešajame gyvenime išvirtino pasitikėjimas mokslo ir ekonomikos pažanga. Popiežius atskleidė pažangos dviprasmiškumą: tiek gėrio galimybes, tiek negatyvias perspektyvas. Žmogus turi būti išvaduotas nuo medžiaginio spaudimo, bet drauge privalo būti išgelbėtas nuo didesnio blogio, įkalinančio dvasią. Šiandienos visuomenėje daugelis skurdo formų atsiranda dėl izoliacijos, meilės trūkumo, dėl Dievo atmetimo ir žmogaus užsisiklindimo.

Viešpaties angelo metu Benediktas XVI ragino tikinčiuosius likti ištikimus krikščioniškajam pašaukimui. Jis priminė, kad Moravija broliškais ryšiais susijusi su Čekija ir nuo Kirilo ir Metodijaus laikų paženklinta krikščioniško tikėjimo. Pasak popiežiaus, dabartinio gyvenimo ritmas su tam tikra nostalgija nutrina praeities pėdsakus. Benediktas XVI ragino neišleisti iš akių idealo, kurį išreiškė tradiciniai liaudies papročiai, išlaikyti dvasinį paveldą, taikant jį prie šių dienų.

Prahos arkivyskupo rūmuose vykusiame ekumeniniame susitikime Benediktas XVI ragino visus krikščionis priminti Europai jos šaknis, kurios nėra apmirusios, jos ir toliau remia šį kontinentą dvasiškai ir morališkai. Popiežius atkreipė dėmesį, jog atsiranda bandymų menkinti krikščioniškąją įtaką viešajam gyvenimui. Šventųjų Vaitiekaus ir Agnietės gyvenimo pavyzdžiais jis priminė, kad krikščionims nedera bijoti pasaulio ir užsisiklęsti – jie turi dalytis su kitais tikėjimo lobiu. Benediktas XVI taip pat priminė 1999 m. Vatikane vykusį Janui Husui skirtą tarptautinį simpoziumą.

Sekmadienio vakare Prahos pilyje vyko Benedikto XVI susitikimas su akademinė bendruomene. Įeinantį į Vladislavo salę Šventąjį Tėvą lydėjo

fanfarų garsai. Sveikindamas popiežių Karolio universiteto rektorius prof. Vaclavas Hemplis priminė Jono Pauliaus II kelionę 1990 m. ir jo žodžius, raginančius šalies šviesuomenę imtis atsakomybės už tautos likimą. Rektorius išreiškė apgailestavimą dėl to, kad trūksta visuomenės polemikos vertybių ir Europos tapatybės tema. Pasak jo, todėl ypač reikšmingas popiežiaus mokymas. Šventasis Tėvas savo kalboje priminė universitetų ir akademinį studijų institutų nepamainomą vaidmenį visuomenėje (kalbos tekstą žr. 3 p.). Popiežiaus kalba buvo priimta ilgomis ovacijomis.

Rugsėjo 28 d. ryte popiežius aukojo Mišias ir kalbėjo jaunimui Stara Boleslave (homilijos ir kalbos tekstus žr. 4–5 p.). Ta diena buvo liturginis šventojo Vaclovo – Čekijos globėjo minėjimas, taip pat valstybinė šventė. Į Stara Boleslavą, esantį apie 30 km šiauriau nuo Prahos, Benediktas XVI vyko automobiliu. Čia jis pirmiausia aplankė Šv. Vaclovo baziliką, pastatytą šventojo Čekijos globėjo nužudymo vietoje. Prie Bazilikos popiežius trumpai susitiko su grupe kunigų emeritų vežimeliuose. Išvakarėse apie 10 tūkst. jaunuolių susibūrė naktinėje piligrimystėje į Čekijos nacionalinę šventovę. Mišiose Stara Boleslave dalyvavo apie 50 tūkst. tikinčiųjų, beveik dvigubai daugiau, negu tikėjosi organizatoriai. Tarp susirinkusiųjų buvo daug užsienio piligrimų: plevėsavo Slovakijos, Lenkijos, Bavarijos, Ukrainos vėliavos. Benediktas XVI vardadienio proga pasveikino prezidentą Vaclavą Klausą, dalyvavusį visose viešose popiežiaus vizito pamaldose. Mišių homiliją popiežius sakė itališkai, o jaunimą pasveikino čekų, slovakų, vokiečių ir lenkų kalbomis.

Prahos oro uoste prieš atsisveikinimo ceremoniją popiežius dar ke liolika minučių kalbėjosi su Čekijos prezidentu. Atsisveikinimo žodį

prezidentas tarė itališkai. Jis padėkojo Šventajam Tėvui už jo atneštą skaidrią žinią ir pripažino drąsą, su kuria Benediktas XVI reiškė ne visuomet „politiškai korektiškas“ mintis. Benediktas XVI atsisveikinimo žodį pradėjo čekiškai, toliau tęsė angliškai. Jis priminė visus savo kelionės momentus ir Čekijos bei Moravijos šventuosius. Kalbėdamas apie susitikimą su jaunimu popiežius citavo Prahoje gyvenusio, vokiškai kūrusio žydų kilmės rašytojo Franzo Kafkos mintį: „Kas išlaiko gebėjimą matyti grožį, tas niekad nesens.“

Prasidėjo Afrikai skirta Vyskupų sinodo asamblėja

(KAP, KAI) Spalio 4 d. Mišiomis Šv. Petro bazilikoje prasidėjo Vyskupų Sinodo asamblėja Afrikai. Giedant Visų šventųjų litanią Sinodo tėvai įžengė į Šv. Petro baziliką ilgą procesiją. Grigališkąjį giedojimą keitė tradicinės afrikietiškos giesmės, tačiau be liturginių šokių, buvusių ankstesnės Sinodo asamblėjos Mišiose. Liturgijoje, be lotynų kalbos, skambėjo prancūzų, anglų, portugalų, taip pat kisuaheli, lingala ir kikongo kalbos. Popiežius dėvėjo Afrikai būdingais spalvų deriniais papuoštą arnotą. Benediktas XVI homilijoje sakė, kad Bažnyčia skelbdama Evangeliją turi prisidėti ir prie Afrikos plėtros. Dvasininkai ir pasauliečiai pirmiausia turi padėti vykdyti susitaikinimą tarp etninių ir religinių grupių. Nors kolonializmas Afrikoje politiniu lygmeniu įveiktas, faktiškasis ir moralinis kolonializmas vis dar skurdina šį žemyną. Negana to, Afrikai gresia dar vienas „virusas“ – su politiniais bei ekonominiais interesais susipynęs religinis fundamentalizmas. Įvairios kilmės religinės grupės Afrikos žemyne plinta prisidengdamos Dievo vardu, tačiau jos platina ne meilę ir pagarbą laisvei, bet netolerantiškumą ir smurtą. (Komentatoriai

ižvelgė šiuose popiežiaus žodžiuose tiek islamistinio, tiek neoprotetantiškojo fundamentalizmo kritiką.) Benediktas XVI homilijoje taip pat primygtinai pabrėžė krikščioniškosios santuokos svarbą. Pasak jo, Evangelijoje į santuoką žvelgiama kaip į Dievo meilės ir ryšio tarp Kristaus ir Bažnyčios ikoną. Afrikos žemynas gali semtis daug jėgų iš krikščioniškąja santuoka grindžiamos šeimos. Pasak popiežiaus, Afrika yra didžiulis žmonijos „dvasinis plautis“, taip pat patiriantis tikėjimo ir vilties krizes.

Spalio 5 d. popiežiaus Benedikto XVI žodžiu prasidėjo antrosios Vyskupų sinodo asamblėjos posėdžiai. Pirmoji Afrikai skirta Vyskupų sinodo asamblėja vyko 1994 m. Antrosios Vyskupų sinodo asamblėjos šūkis „Bažnyčia Afrikoje – tarnystė susitaikinimui, teisingumui ir taikai“. Trijų savaičių trukmės Sinodo asamblėjoje dalyvauja 244 nariai, tarp jų 197 Afrikos vyskupai. Ižangos žodyje popiežius pabrėžė, kad Afrikos žemynui reikia naujų Sekminių – Šventosios Dvasios ženklo. Popiežius ragino Afrikos vyskopus atverti sienas tarp tautų ir religijų, peržengti kliūtis,

sudarancias konfliktų priežastis. Drauge Benediktas XVI pabrėžė, jog visa žmogiškoji tikrovė galiausiai priklauso nuo santykio su Dievu. Jei šis santykis nėra tvarkingas, nepavyksta pasiekti tiesos, plinta klaidos, griaušančios pasaulyje taiką ir socialinį tinklą.

Vyskupų sinodo generalinis sekretorius arkivyskupas Nikola Eterovičius apžvelgė pasirengimo darbus Sinodo asamblėjai. Arkivyskupas atkreipė dėmesį į didžiulį Afrikos evangelizacijos dinamizmą. Per pastaruosius 20 metų šiame žemyne katalikų padaugėjo tris kartus. Šiuo metu katalikai sudaro 17,5 proc. visų juodojo žemyno gyventojų (943,7 mln.). Per pastaruosius 15 metų, praėjusius nuo pirmosios Afrikai skirtos Vyskupų sinodo asamblėjos, taip pat dinamiškai augo kunigų skaičius. Per tą laiką kunigų padaugėjo 49 proc. – iki 35 tūkst., taip pat dvigubai padaugėjo pasauliečių misionierių. Sinodo generalinis sekretorius priminė, jog per pastaruosius 15 metų buvo nužudyti apie penki šimtai sielovados darbuotojų – kunigų, vienuolių ar pasauliečių.

Nauji leidiniai

Šv. Bonaventūra. Sielos vadovas į Dievą. – Vilnius: Aidai, 2009. – 200 p. / iš lotynų kalbos vertė ir komentarą parašė Darius Alekna; įvadą parašė Toma Sodeika [Mystica Christiana I].

Viduramžių teologo ir filosofo šv. Bonaventūros veikalas *Sielos vadovas į Dievą (Itinerarium mentis in Deum)*, parašytas 1259 metais, yra vienas įdomiausių ir giliausių krikščioniškosios minties tekstų, kuriame savitai sujungiami ir į vieną konceptualų lydinį sulydoma teologinė, filosofinė ir psichologinė problematika. Šį kūrinių galima skaityti ir kaip teorinį traktatą, kuriame autoriaus požiūris, kaip įprasta scholastinėje brandžiųjų Viduramžių filosofijoje, grindžiamas racionaliais argumentais, ir kaip mistinės teologijos veikalą, atstovaujantį pranciškonų dvasinei tradicijai ir plėtojantį mistines paties šv. Pranciškaus Asyžiečio išvagas. Tai reikšmingiausias, originaliausias, didžiausio atgarsio susilaukęs, mistinė ir filosofinė prasmėmis giliausias šv. Bonaventūros kūrinys, dar Viduramžiais tapęs tiek mistinės teologijos, kuriai svarbus mistinių nušvitimų turinys, tiek ir filosofinės teologijos, kuriai labiau rūpi racionalus teologinių nuostatų pagrindimas, klasika. Jau 750 metų priklausydamas Vakarų filosofijos ir krikščioniškosios teologijos aukso fondui, šis įstabus kūrinys iki šiol neprarado savo teorinio aktualumo ir viliojančio mistinio žavesio.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2009, „Bažnyčios žinios“